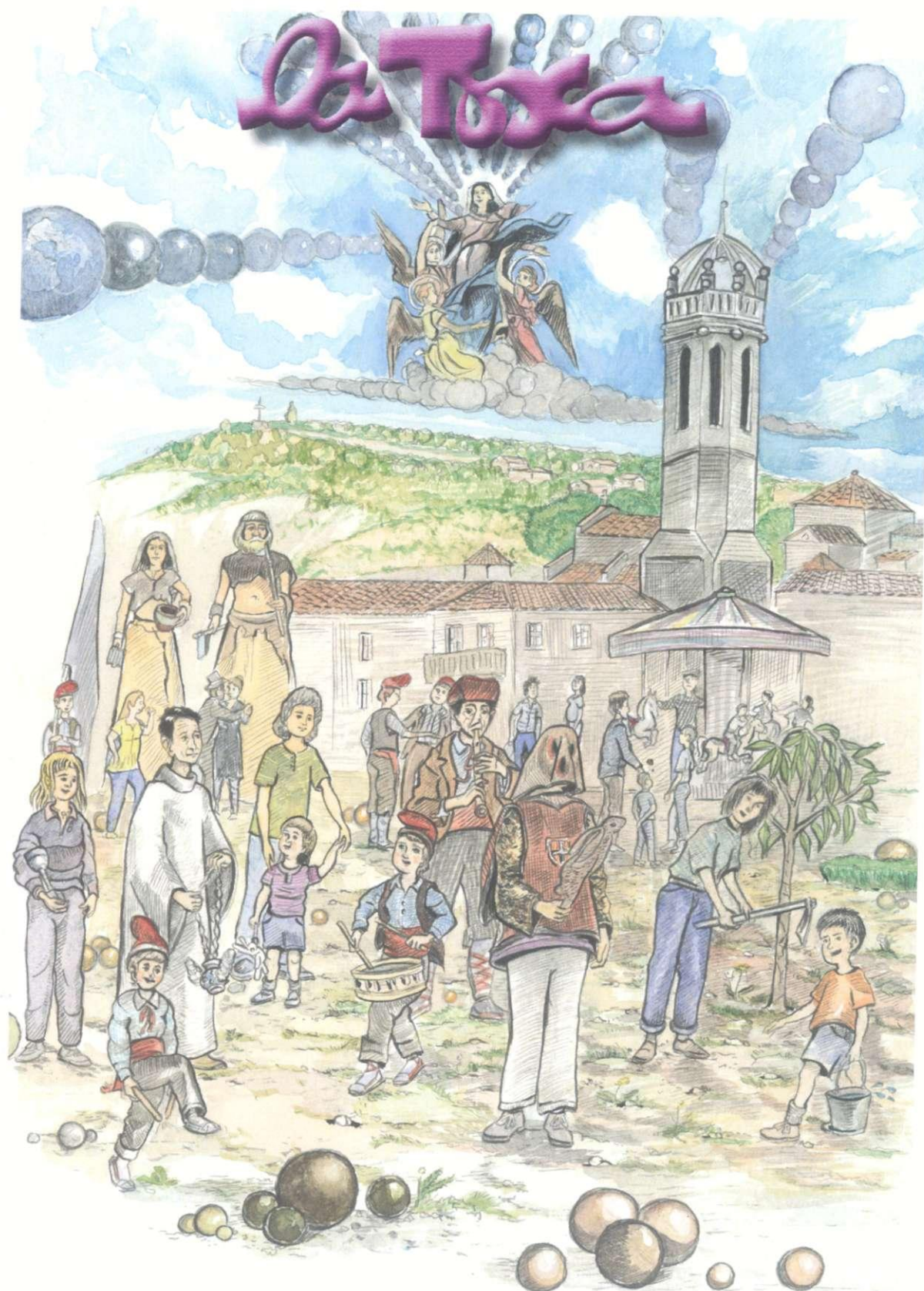

JULIOL-AGOST 2010

LA MUNTANYA DEL MARBRE S.C.P.

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - MOIÀ

Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58

Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292

MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

MOIÀ CUINES
Creació Disseny

Ctra. de Vic, 22-24 - 08180 Moià

Tel./Fax: 93 820 84 93

moiacuines@gmail.com

CUINES PLENES DE VIDA.
TENDÈNCIES ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

Index

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Punts de vista	4
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages».	
Juliol-agost de 1910	6
El claustre de Santa Maria de l'Estany	7
El senyor Calvet (i IV)	11
Uns pintors il·lusionats	14
Cercle Artístic	15
L'Esplai	16
Dues petites sortides	18
Hospital-Residència	19
La nutrició en l'edat adulta (II)	20
Climent Romeu	21
Parlant amb M. Lluïsa Clara, religiosa vedruna	22
Literatura moianesenca	26
Caminades pel Moianès	27
Descripció...	28
Biblioteca de Moia	30
Publicacions	33
Pensant en el Sebastià	35
Pàgines de l'institut	36
Notícies de l'Estany	39
Noticiari	40

HIMNE A L'ASSUMPTA

Goig de la terra i del cel estrella,
engendradora del qui va crear-vos,
deu la mà als febles i als caiguts ajuda,
Verge Maria.

Vós deveníeu per a Déu escala
per la qual baixa de l'excels a l'ínfim:
ara deixeu-nos ascendir a les cimes
de l'alt Empiri.

La benaurada munió dels àngels,
tots els profetes i els apòstols veuen
que més enlaire els sou i la primera
rere l'Altíssim.

Lloa a l'excelsa Trinitat perenne,
que la corona us donà, oh Verge,
i que va fer-vos, provident, la nostra
Mare i Regina.

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

JULIOL-AGOST 2010

Any 64 Núm. 708-709

Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36

Impressió: Winihard Gràfics, Moia

Fotografies: A. Clotet, S. Renom,

J. Soler, Arxiu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>

latosca@latosca.org

Amb el precedent himne de les vespres de l'Assumpció de la Mare de Déu (compost en llatí en estrofes sàfiques per sant Pere Damià, en el segle XI, i traduït al català, amb la mateixa mètrica, per Mn. Josep M. Bellpuig, que fou molts anys rector de Sant Feliu de Terrassola, al Moianès) LA TOSCA desitja als seus subscriptors, anunciants, lectors i amics una bona festa major.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Maig del 2010

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	19'1	2'6	10'3	-	5	5	SW	97'3	
De l'11 al 20	21'7	2'4	11'4	5	1	4	SW	28'4	
Del 21 al 31	24'5	10'5	16'7	7	-	4	W	9'8	135'5

Juny del 2010

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	27'9	12'4	16'2	3	2	5	SW	16'5	
De l'11 al 20	21'4	8'7	15'1	2	2	6	SW	67'9	
Del 21 al 30	28'3	8'1	19'5	6	1	3	SW	4'8	89'2

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet:

MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoià.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoià_WebCam.htm>

Fotografia actualitzada sobre el temps: <http://www.elmoianes.net/meteoMoià_WebCam_Foto.htm>

PUNTS DE VISTA

Les obres del nou CAP

Després d'un any i mig de paralització per falta de cobrament, l'empresa constructora, a finals del mes de maig, ha tornat a emprendre les obres del Centre d'Atenció Primària (CAP). Malgrat que no ha cobrat cap de les certificacions d'obres pendents, la continuïtat de l'obra ha estat possible després que l'empresa hagi obtingut finançament bancari, amb garantia de cobrament directe per part de la Generalitat, una vegada el CAP estigui acabat. També sembla que, amb la garantia d'una subvenció per part de la Diputació, es podran fer les obres d'ar-

ranjament de la plaça i de l'accés al CAP. D'aquesta manera, es deslliga l'acabament del CAP dels greus problemes financers de l'Ajuntament i de Moià Futur. Confiem, doncs, que finalment els moianesos podrem disposar d'aquest equipament tan necessari.

El nostre grup municipal MAP-ERC, l'any 2004, en veure la situació de manca d'espai i la precarietat amb què treballaven els serveis de salut, va proposar la construcció d'un nou CAP. La seva realització, però, es va encallar per la decisió de l'alcaldia i de l'equip de govern de fer l'obra conjuntament amb un pàrquing, en

el lloc on hi havia ubicada l'antiga piscina municipal, cosa que supeditava el nou CAP a l'enderroc previ de la piscina municipal, a la construcció d'una nova piscina (en un terreny de lloguer) i a la construcció del pàrquing. Després, una vegada iniciada, la construcció ha estat parada durant divuit mesos per manca de pagament de l'obra realitzada.

Si s'hagués cedit un terreny a la Generalitat, tal com demanava el nostre grup municipal, els serveis moianesos de salut faria més de dos anys que estarien funcionant ja en un nou CAP, amb els consegüents avantatges tant per als usuaris com per als serveis mèdics. També ens hauríem estalviat els 14.300 euros anuals del lloguer de les instal·lacions actuals i les quantioses despeses financeres que tot aquest endarreriment ha comportat.

I el pàrquing?

Hi ha una part important de l'obra executada, però pendent de pagament. No creiem que aquest equipament, el qual es va començar a construir sense ni un euro i sense cap previsió efectiva de finançament, sigui viable econòmicament. Entre el deute morós a la constructora, els seus interessos, les despeses dels pagarés signats i no atesos, les escriptures de reconeixement de deute i un crèdit bancari que venç aquest any,

calculem que el seu import total (excloent-ne ja la part que correspon al CAP), puja actualment fins a uns 3.875.000 euros (655 milions de pessetes).

Les obres encara no estan acabades. Això vol dir que farien falta encara més diners. La possible venda de la meitat de les places, en cas que sorgissin compradors, cobriria, a tot estirar, una tercera part dels seus costos.

Hem estudiat la problemàtica creada i veiem que la imprevisió, la paràlisi de les obres, el deute i els interessos que s'hi van acumulant, fan inviable el projecte i poden suposar un fort increment per al deute de l'ajuntament, que hauria d'acabar absorbint l'empresa municipal Moia Futur.

Malgrat que es considerava, fins fa poc, que les empreses municipals no es podien acollir als beneficis del concurs de creditors (suspensió de pagaments), darrerament s'han produït, per part de diferents jutjats, algunes acceptacions de concursos de creditors. Aleshores, atès l'important deute generat i la impossibilitat de poder-lo pagar, entenem que abans de fer recaure tot el deute sobre el poble, d'altra banda prou endeutat i amb uns impostos municipals al límit màxim, és urgent de plantejar el concurs de creditors i, en aquest sentit, presentarem una petició formal al ple municipal.

Grup Municipal MAP-ERC

 GAS-OILS ROVIRA, S.L. CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA	MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tel. 830.12.25 AVINYÓ Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78 CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4
REPRESENTANTS EXCLUSIUS	 REPSOL Campsa

EL MOIANÈS FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES» JULIOL-AGOST DE 1910

20 d'agost de 1910

Moya

La nostra festa major ha resultat bastant animada: les completes de la vigília; la missa de la diada en que se cantà la del mestre Lambert; el sermó que estava confiat al padre Otero, rector del col·legi de pares escolapis de aquesta vila; la lluida professo, en la que portà el pendó el nou apoderat de la Electro-Industrial-Moyanesa, don Josep Buixó (1), fentli costat dos dignes membres del Sindicat Agrícola; la missa de difunts del mestre Blanch cantada el dimars; la oració fúnebre pronunciada pel pare Teixidor, escolapi y demás funcions religioses foren concorregudes y del tot ordenades. No hi mancaren a cap de les matexes les autoritats civil, judicial y militar.

— A la generositat del senyor Buixó se degué el recambi de moltes bombetes elèctriques per altres de mes bujies, y en alguns indrets y plasses cremaven poderosos llums de arc voltaic; la enlluminació fou esplèndida.

— A les quatre de la tarde del dimars, conforme estava anunciat per medi de bonics cartells, tingué lloc en la sala del Sindicat Agrícola la repartició de premis als agricultors que havien plantat mes arbres fruyters durant l'any 1909, o havien cultivat millor als ja plantats anys enrera. Ocupà la presidència don Joan Segalés, president del Sindicat, Arxipreste, Alcalde, Jutje Municipal, Cabo de la Guardia Civil, Veterinari y tots els membres de la Junta. Havian ofert premis S. M. el Rey Alfons XIII, les Infantes,

Ministre de foment, Diputació Provincial, senyor Vinas etz.

El senyor president donà per obert l'acte: dos noys del col·legi de les escoles pies recitaren dos poètics treballs titolats «¡O diners o la vida! y el Rossinyol». Altre noy del estudi municipal llegí vârios articles del còdic penal, referents a les multes en que incorren els que danyen els arbres. S'axecà el senyor president y llegí una ben redactada memòria, en la que fent relació de lo que havia esdevingut a la Lliga durant lo any 1909; refrescà las ventatjes de la Caxa rural, Caxa d'estalvis y de la Lliga del Arbre Fruyter; digué que dintre els últims cinc anys se havian repartit en premis als agricultors de aquesta comarca per valor de vuyt cents y pico de duros etz. Acaba encoratjant a tots a p/oseguir els enlayrats fins de la Lliga, moralitat, progrés y cultura; fou sorollosament aplaudit. Luego se repartiren els que foren de 100, 75, 50, 25, 20, 15 y 10 pessetes que 'ls agricultors premiats tot riallers rebien de mans del tresorer don Jaume Comer-mena.

— Se troba greument malalt el beneficiat Mossèn Josep Valldeoriola; li desitjèm lo que mes li convingui.

**Transcripció i notes:
Jaume CLARA I ARISA**

(1) Sobre Josep Buixó i «La Electro Industrial», vegeu l'article de Ramon Tarter i Fonts, «"La Electro-Industrial": els inicis de l'electricitat a Moia (1907-1920)», *Modilium*, núm. 37 (2007), pp. 33-58.

EL CLAUSTRE DE SANTA MARIA DE L'ESTANY

el seu interès, reproduïm un article publicat dins el núm. 27 (oct.-nov. 2009) de la revista quadrimestral «Ta ull», editada pel Secretariat Interdiocesà per a la Cultura i Promoció de l'Art Sagrat de Catalunya. El signen Dani Font Montanyà, secretari de la Comissió Diocesana del Patrimoni Cultural del bisbat de Vic, i Marc Sureda Jubany conservador del Museu Episcopal de Vic. L'article constitueix un resum de la «Guia de visita» al claustre, editada enguany des de L'Albergueria (centre de difusió cultural del bisbat de Vic) i disponible en el mateix monestir.

El claustre del monestir de Santa Maria de l'Estany es troba adossat a l'església, amb la qual forma una unitat arquitectònica. Se situa al sud-est del conjunt, entre el braç de llevant del transepte de l'església i la nau central. Forma una planta quadrada, gairebé perfecta, amb nou parelles de columnes per galeria. Reuneix així 72 columnes, amb els seus capitells magníficament decorats i conservats, i amb unes bases que admeten també una gran varietat de detalls formals i decoracions.

La seva construcció s'inicià a tombants de l'any 1200, amb els primers

treballs de les galeries est i nord, i continuà en diferents fases mal conegudes en els seus detalls. Al llarg del segle XIII va ser completat per diversos tallers, que acabaren les galeries est i oest. Finalment, a principis del segle XIV es va completar el claustre amb la construcció de la galeria sud, la que toca a l'actual museu.

Estil i iconografia en l'escultura dels capitells

No hi ha dubte que el claustre de l'Estany és un dels més originals de tota l'escultura romànica catalana. Tant pel fet que entre les seves escenes bíbliques i vegetals se n'hi trobin diverses de tema profà, com per les característiques tractaments estilístics, els capitells del claustre de l'Estany han cridat l'atenció de molts investigadors des de les darreries del

Noia pentinant-se i enamorats abraçant-se
(ala est)

Vista general de les ales sud i est del claustre

segle XIX. La qualitat de les seves escultures ha estat estimada en termes d'originalitat, d'arcaisme, de llibertat i fins d'abstracció; no ha faltat qui ha cercat de trobar-hi la fusió entre l'art romànic, l'àrab, el mossàrab i el celta.

Segurament no cal anar tan lluny: trobarem els punts de referència en l'escultura contemporània catalana. Si ens hi fixem, podrem observar una clara diferència sobretot entre els capitells interiors de les quatre galeries, que alhora podem fer correspondre amb la cronologia de la seva construcció. Així, els capitells de la galeria nord, on hi ha les escenes bíbliques i on sovint es reconeixen el model corinti o la típica estructura amb els tres daus superiors, es poden relacionar amb els treballs un xic anteriors dels claustrs del monestir de Sant Cugat del Vallès o de la catedral de Girona, o encara amb els del claustre de la catedral d'Elna o els capitells conservats de Sant Feliu de Girona, dins els tombants de l'any 1200. En les escenes figurades, encara que s'hi respiri l'estil de Girona i de Sant Cugat, els personatges hi són tractats amb més austeritat i esquematisme, amb cares més rodones i volums més elementals, cercant composicions mesurades i poc dramàtiques. Però, tant en aquestes com en els capitells amb altres decoracions, hi ha encara present amb força el vocabulari vingut de Tolosa de Llenguadoc i les seves elaboracions al Rosselló, que van tenir un protagonisme important en tota l'escultura catalana del segle XII. Així trobem a la galeria nord de l'Estany (i en les altres galeries que n'imiten els motius) les fórmules d'aquesta escultura, repetides, rescrits, reelaborades: lleons rampants que comparteixen cap en els angles, grius, figures humanes entre animals o plantes, cintes vegetals perlejades... A les galeries est i oest, segons Joan Sureda, determinats trets com l'ús del trepant es corresponen a un moment una mica posterior, en connexió amb l'es-

cultura que es dugué a terme en centres cistercencs com Poblet i Santes Creus, però obtenint algunes figuracions originals que permeten de pensar en un taller que actuava amb gran llibertat. Per últim, la galeria de migdia —la darrera a ser construïda— és la que mostra alguns dels capitells més abstractes, esquemàtics i originals, caracteritzats per una talla gairebé a bisell.

És clar, doncs, que diversos tallers treballaren a l'Estany en una construcció que, malgrat el que pugui semblar, és poc homogènia. Si en les cronologies inicials ens trobem amb un taller que més o menys segueix les pautes de les grans iniciatives escultòriques de qualitat de la seva època, a mesura que avança el temps ens apareixen unes colles potser menys connectades amb els grans corrents artístics del país però molt originals i imaginatives. En paraules de Jordi Vigué, «els capitells del claustre de l'Estany, més que un conjunt unitari, constitueixen una col·lecció de les diverses tendències i escoles de l'època. Tant pel que fa als temes com a l'estil, la varietat i el contrast d'uns capitells amb els altres impedeix d'establir entre ells cap relació. A tall d'exemple, podem comprovar com en capitells en què hi ha representat un mateix motiu —la figura humana—, aquest ha estat interpretat o concebut amb criteris totalment diferents i fins oposats».

Vista aquesta diversitat estilística i temporal, és normal que a les galeries del claustre de l'Estany no s'hi hagi de buscar un programa iconogràfic general i inapel·lable. De fet, fins en els grans claustrs construïts dins un període de temps més acotat (Girona o Sant Cugat, per exemple), el programa iconogràfic és relativament modest, en el sentit que es manifesta en parts concretes del claustre; per a la totalitat del conjunt, enllestint a vegades dins un ampli arc temporal, només són possibles consideracions molt generals, i encara de feble entitat,

des de la perspectiva de l'ús d'aquestes imatges en el món medieval. A l'Estany s'hi poden aplicar perfectament —potser més clarament que en altres indrets— totes aquestes reflexions.

Com en molts altres claustres, la decoració figurada amb temes de l'Escriptura es concentra a la galeria que toca a l'església, en aquest cas la de tramuntana. En efecte, d'est a oest s'hi llegeix (amb alguna discontinuïtat) una història de la salvació molt resumida, que se centra en la vida de Jesucrist i col·loca la Creació al principi i el Judici de les Ànimes al final. No solament és la galeria tractada amb més atenció iconogràfica i artística, sinó que és la primera que es va fer; per tant, degué ser la més necessària per a la vida de la comunitat, que hi devia dur a terme actes litúrgics com processons o, potser fins i tot, el rentament de peus del Dijous Sant, escena que per cert apareix en un dels capitells. Així, la seva iconografia pogué tenir una dimensió funcional. Només hi ha un altre capitell amb tema bíblic: un amb la Majestat de Déu i l'Anunciació, a la galeria oriental. Potser no és casual que es trobi davant l'antiga sala capitular. D'altra banda, la repetició de l'escena de l'Anunciació a les galeries nord i est acredita un cop més la inexistència d'un programa decoratiu unitari.

La resta de capitells, distribuïts aparentment de manera aleatòria, mostra decoracions vegetals i geomètriques, animals fantàstics i alguns altres temes figurats, com una processó religiosa i, sobretot, els temes profans que s'han fet més populars (cacera, esposalles, noia que es pentina, músics). La presència d'aquestes escenes i figures té una resposta múltiple, que no pot ser reduïda a la simple funció decorativa ni tampoc a l'exclusiva significació simbòlica; totes dues dimensions conviuen en l'imaginari medieval. D'entrada, l'ornament de qualitat, que esqueia a la noble dedicació del claustre, demanava la pro-

fusió de decoracions de tota mena, que es feien segons els patrons disponibles i a l'ús, en bona part de ressons tolosans, com ja hem dit. D'algunes escenes se'n pot proposar una interpretació —sempre de caire molt general— que, repetim-ho, no exclou ni invalida la seva dimensió decorativa. Per exemple, moltes de les imatges diferents que apareixen al claustre (la cacera, els éssers fantàstics, els lleons que devoren caps humans) poden ser interpretades com a al·lusions generals a la psicomàquia o combat espiritual de l'ànima, la qual es debat constatement entre el compliment de la voluntat divina i les forces malignes que l'en volen distreure per condemnar-la. També es podia atribuir a aquests monstres i éssers fantàstics un significat de protecció contra les forces del mal, atribució comuna a moltes altres cultures visuals. En aquesta mateixa línia, i tenint en compte que ens trobem enmig d'una comunitat de canonges regulars, la presència dels joglars o dels nuvis podria entendre's com un

El diable i sant Miquel jutgen les ànimes
(ala nord)

Baptisme de Jesús (ala nord)

advertiment contra les temptacions de la vida mundana. En aquest sentit, fixem-nos que aquestes figures de la galeria est han estat esculpides per la mateixa mà que ha fet els terrorífics diables de la galeria de ponent.

En resum, aquestes imatges dotaven el claustre de «decòrum», és a dir, de prestigi per la profusió de decoració (absent en altres aspectes de la vida quotidiana), la qual, alhora, facilitava als canonges temes de reflexió i de meditació tant sobre fets de l'Escriptura com sobre altres qüestions de tipus espiritual. És un criteri vàlid per a la nostra aproximació encara avui, que podem considerar i fins aplicar bo i recorrent les quatre galeries d'aquest claustre excepcional.

Dani FONT i Marc SUREDA

EL SENYOR CALVET (i M)

EL SENYOR CALVET (i M)

Els meus pares es van casar el 27 de desembre de 1922. Els va casar Mn. Francesc Baldelló, sacerdot barceloní i compositor de música religiosa, a qui van conèixer per mediació de Mn. Piera de Palafrugell. Perquè en Calvet es va dedicar a cantar a l'església tot seguit després de decidir no anar a Itàlia i deixar la carrera de cant. De fet, ell no podia estar sense cantar, i l'ambient que va trobar prop d'aquell músic excel·lent li vingué com l'anell al dit.

Mn. Baldelló, que també era un enamorat de la nostra música popular, organitzava concerts i el meu pare hi participava sempre que podia. Durant la seva vida mai no deixà de cantar. Davant meu tinc molts programes d'actuacions que va fer. Després de la guerra va cantar molt sovint al Casal del Metge. També tinc retalls de diari de crítiques d'aquelles vetllades, en què sempre es remarcava la textura tan bonica de la seva veu, la magnífica dicció i la bona escola que tenia.

Doncs bé, després del casament va començar la nova vida. L'àvia Teresa continuà amb el seu negoci, i els casats

de nou, amb el seu treball de sempre, com si visquessin en la nostra època i no en la primera meitat del segle XX.

Arribats a aquest punt, podríem donar per acabada la novel·la (si això en fos una). Però jo voldria, amb aquest escrit, fer un cant d'homenatge a la vida senzilla d'una parella que va saber trobar la felicitat en les vivències diàries d'una vida en comú, amb molts dies plens de claror i altres de color gris o completament foscos, com sol passar en el transcurs de totes les vides humanes.

El meu pare sempre tenia la seva terra al cor, però per les circumstàncies (treball a Barcelona, sobretot) hagué de pensar-hi sempre com en un paradís perdut, encara que alguna vegada haviem fet amb la meua mare boniques excursions a Palafrugell.

Molt aviat varen començar a construir-se una caseta a Can Cerdà, prop de Cerdanyola, al mig del bosc. Bon punt tenien un dia de festa i no hi havia ni missa cantada ni concert, s'escapaven a fer d'arquitectes, de paletes o de jardiners. Molts diumenges de mal temps es quedaven a Barcelona, i el meu pare,

La caseta del bosc

traient totes les habilitats de fuster, feia baranes i portals, i la meva mare, vànoves i cortines. Aquella caseta cada dia era més bonica i confortable. També anaven al teatre o al cine. En el diari d'en Calvet queda tot reflectit: si els havia agradat l'espectacle; si l'hivern era molt fred i el bosc estava molt humit o si havia portat tres dotzenes de rovellons aquell matí de diumenge... Un delícia, llegir aquests diaris. Sembla que siguin un cor que encara bategui.

Un dia fosc va ser el dia del naixement i mort del meu germà, l'any 1926, precisament el dia de Santa Teresa. Dos anys més tard, el meu pare escrivia: «Dia de Tots Sants a casa. Fa més de dos anys que va néixer i morir el nen. Passem un dia més trist que els altres, car enyorem el nostre petit.»

Després d'aquest greu esdeveniment la vida va continuar, més units que mai, amb el treball (el meu pare va treballar quasi cinquanta-dos anys a Can Bertran, i la meva mare, en el seu despatx quasi cinquanta anys també), les cantades i la caseta del bosc, tot fent la vida agradable a l'àvia Teresa, que s'anava fent gran.

L'altra època fosca fou quan va esclatar la guerra i els tres anys que va durar. Jo havia nascut l'any 31, després de nou anys de matrimoni. No cal dir com vaig ser esperada i ben rebuda! L'any 36, quan jo tenia vora cinc anys, vàrem refugiar-nos a Can Cerdà, perquè a Barcelona no s'hi podia viure. El primer bombardeig, que va ser per mar, ens va tocar molt de prop.

La cosa difícil de la situació era que els meus pares havien d'anar a treballar a la ciutat. Es varen combinar els horaris perquè jo no quedés mai sola i perquè, si passés alguna cosa greu, jo sempre quedés amb un d'ells. Quan no funcionaven els trens, que era sovint, havien de fer més de tres hores de camí passant per Valldaura i Horta des de Can Cerdà. I tornar, és clar!

D'aquells anys en què s'obrien de bat a bat els meus ulls a tota mena de nove-

tats i sensacions, en tinc tants i tants records que en podria omplir un llibre. Entre tots n'escolliré un: el meu pare fent-me cantar a la vora del foc amb una guitarra (que encara conservo) mentre se sentien per la xemeneia els udols dels llops i les sirenes d'alarma de bombardeig, molt llunyanes, a Barcelona. Haig de dir que jo vaig ser molt feliç, aquells anys, perquè, malgrat tot, els meus pares varen saber, per tots els mitjans possibles, donar-me la seguretat que necessitava un infant.

Els meus pares! Els estimava molt, és clar. Sempre eren el meu punt de referència; però, quan han passat els anys i ja no hi són, és quan m'adono de la sort que he tingut de tenir-los i enyoro tant la seva tendresa, recordant com se sentien orgullosos amb els meus èxits, consolant-me si tenia problemes, sempre al meu costat quan els havia de menester.

Què donaria ara, quan estic trista, per poder-me asseure en el petit escambell i posar el cap a la falda de la meva mare! Ella acariciaria els meus cabells i la tristesa marxaria volant. O sentir la veu forta del meu pare dient-me: «Petita, afanya't a estudiar, a veure si em pots acompanyar al piano unes quantes cançons...» Quants anys han passat! Tota una vida. I quants valors varen deixar-me ben arrelats! L'amor al treball, l'afició a la música, el plaer de llegir bons llibres, el goig de gaudir d'una posta de sol, d'un bosc ple de brucs florits, d'un clar de lluna... I sobretot, l'amor per la vida: no rendir-me quan les coses no van bé, tirar sempre endavant amb esforç i esperança.

Quan la meva mare es va posar malalta, el meu pare la va cuidar durant cinc anys. La vestia, la rentava, la feia caminar. Feia el menjar, també. Només venia una senyora a pentinar-la i una altra a tenir la casa neta. Després va arribar el moment en què jo havia de marxar a la costa. I tenia tants dubtes de deixar-lo sol! Em va dir: «Tu cuida't dels petits i del negoci. Jo sóc prou per a cuidar la mare.»

Quan ell es va posar malalt, vaig tenir molta sort. La tia Joana, la seva germana petita, em va acompanyar a la costa i el va cuidar amb tot l'amor, sempre al meu costat, mentre jo lluitava amb els clients, els paletes, el fuster i els empleats. Després va anar a trobar «la seva Teresa», com deia sempre quan parlava de la meva mare, que ja feia dotze anys que l'esperava. En el seu dietari de l'any 68, uns dies després de la mort de l'esposa, escrivia: «Teresa, t'estimo com en els dies de la nostra joventut. Sóc ja vell, i prompte ens retrobarem en l'espai infinit del cel blavós.»

I ara, per acabar, voldria explicar el concert més bonic que va fer el meu pare, el que recordo més, el que no s'esborrarà mai del meu cor. És l'especial per a dues persones (la meva mare i jo). Era un estiu de molta calor. Jo llavors devia tenir cap a quinze anys. Estàvem a Can Cerdà, asseguts a la porxada, com fèiem moltes

nits després de sopar. Era una nit de lluna plena. Gaudíem del silenci del bosc i de tant en tant sentíem cantar un rossinyol. De cop, el meu pare es va posar a cantar també. Eren les nostres cançons preferides: lieder de Bach, Schubert, Schumann... La màgia d'aquells instants, no sé com descriure-la. Però em vaig sentir transportada a un altre món, un món on no existia la tristesa ni la infelicitat, un món irreal on tot era possible... Era una avançada del paradís?

Heus ací la petita història del senyor Calvet, escrita a grans pinzellades. Perquè se'n podrien escriure encara tantes coses! És la vida d'una persona senzilla, sense dobles, que va passar per aquest món estimant la vida i estimant els seus, i que va ser molt estimat, també. Que descansi en pau. I beneïdes siguin les petjades que ha deixat.

M. Teresa CALVET

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

UNS PINTORS IL·LUSIONATS

ins l'Esplai de Moià hi ha diverses seccions, on es poden desenrotllar moltes activitats: ioga, gimnàstica, *country*, informàtica, etc. Ara bé, n'hi ha una que em crida particularment l'atenció per la vena artística que comporta: és l'àrea de pintura.

És agradable veure aquestes persones grans que es posen davant d'un cavallet i amb pintura i pinzell a les mans van omplint teles amb paisatges, marines, figures... Un espectacle digne de lloança, perquè no tots tenim aquesta vena artística ni la joventut tardana que els envolta. Se senten amb ganes d'aprendre com un jove que desitja millorar cada dia el seu rendiment i, encara que saben que mai no arribaran a ser un Picasso, gaudeixen de les seves obres emmarcant-les i penjant-les en un lloc preferent de cada casa.

L'ambient de la classe de pintura és festiu. S'hi troben còmodes i uns i altres es fan partícips de les pròpies inquietuds. S'ajuden, s'esperonen, s'entusiasmen i, en acabar el curs, exposen les seves obres en el local que té el professor a la plaça Major.

Hi ha alumnes avantatjats, i altres no tant, però l'ànima que fa que tots es trobin contents i feliços dins l'aula de pintura és la del professor Josep Mª Molist. Aquest té una paciència inacabable i dóna, si fa falta, un retoc, una opinió, unes paraules que aixequen l'ànim al qui aquell dia no està prou inspirat o es deixa portar per la melangia.

En Josep Mª Molist és un artista. La seva figura, la seva vestimenta no enganyen. Destaca també en escultura (les seves figures escultòriques són una meravella): uns perfils nítids, uns cossos alats i proporcionats, d'un realisme tal que impressiona. Dibuint i pintor, va ser professor d'institut i, jubilat, ensenya dues vegades a la setmana pintura a la gent gran de l'Esplai. Pels comentaris dels alumnes, tots l'aprecien, ja que gràcies a ell els porta il·lusió, satisfacció, i les classes no són avorrides ni monòtones, sinó que allà dins s'hi respira un aire de germanor i de companyonia.

Jo no entenc de pintura ni de dibuix, o sia que no puc fer cap crítica, però si estigués a Moià m'apuntaria a les classes de pintura, ja que la meva bona amiga Ramona Solà me'n parla amb tal entusiasme que m'encomana les ganes de pintar una tela i confondre'm a l'aula de pintura amb aquestes persones que han trobat un al·licient en la seva vida. Seria una alumna endarrerida, perquè no he tingut mai un pinzell a la mà; però, com que em deixaria portar per l'entusiasme dels alumnes, sense presses i amb paciència pfltser un dia podria penjar una tela en una paret de casa.

Espero que aviat podré admirar les obres dels artistes de l'Esplai al local de la plaça Major, com cada any he fet, i felicitar-los a tots per l'entusiasme, pels quadres, per la companyonia que els uneix, guiats per llur mestre Josep Mª Molist.

Agustina CANTÓ

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg
Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

Visites diàries

CERCLE ARTISTIC

El Cercle Artístic del Moianès és una entitat sense afany de lucre amb més de vint anys de vida. Els estatuts van ser dissenyats per a divulgar, protegir i promocionar les belles arts, i per això les activitats del Cercle tenen un alt contingut cívic i molta vocació pedagògica. La seva seu social és a Can Carner, al carrer de les Joies, 11-13, de Moià, on té un magnífic local amb molt bona llum, un gran terrat i una vista espectacular sobre les teulades i el campanar de la vila, amb el turó del Montcau que s'endevina al fons de l'horitzó.

De tota manera, el local no tindria cap valor si no fos per l'escalf humà que s'hi respira. Són les activitats que s'hi desenvolupen les que li donen vida, enriquint l'àmbit social i donant-li sentit. Així, durant el curs 2009-2010 el Cercle ha anat esgranant tot un seguit d'activitats que, gràcies a la il·lusió i afany dels components de la junta directiva, no s'han vist afectades per la crisi econòmica que ens doblega.

Concretament, a l'estiu del 2009 es va celebrar, com sempre des de fa més de quaranta anys, el Concurs de Pintura Ràpida, per a adults, com també el Concurs de Dibuix Ràpid, per a la mainada. Tots els premis es van poder dotar, i els concursos es pogueren realitzar amb una bona participació. Dins el mateix mes d'agost d'agost el Cercle va organitzar i dur a terme el Concurs de Dibuix Infantil que tan gentilmente finança la família Lerín.

Pel setembre va muntar, com ja fa anys, l'exposició col·lectiva de socis del Cercle. Per raons d'agenda no vam poder col·laborar amb l'edició del 2009 de la Fira Moianès Turisme i Lleure, en la qual el Cercle havia participat des que es començà a fer. Coincidint amb l'Onze de Setembre i la Festa Barroca es va organitzar també el Concurs de Dibuix Infantil, amb gran èxit, malgrat que va ploure.

Durant tot el curs 2009-2010 s'han anat fent les classes de dibuix i pintura del dissabte a la tarda: de les cinc a dos quarts de set per als adults, i de dos quarts de set a tres quarts de vuit per a la mainada. En aquestes activitats és on es manifesta la vocació pedagògica del Cercle. Els adults, malgrat no ser nombrosos, són molt fidels, i l'ambient de companyonia és admirable. Les sessions de dibuix per a la mainada, que ja fa més de vint anys que es fan, tenen un gran èxit i hem pogut veure com antics alumnes han despuntat en el món del dibuix, el disseny gràfic i la pintura. Una de les activitats més reeixides va ser l'anada al Molí Nou, on vam passar la tarda dibuixant. El més bonic va ser que també s'hi van afegir els pares i així mateix van dibuixar, i alguns, molt bé.

Semblantment, un dia a la setmana es fan sessions de gravat. Us les recomanem. El gravat, sigui quina sigui la tècnica

emprada, enganxa, i els resultats són apassionants.

Per al curs 2010-2011 volem traslladar les classes de dibuix i pintura a un dia entre setmana, ja que hem detectat que hi ha persones a les quals aniria més bé. Per això ens agradaria que, en cas d'estar interessats a venir a dibuixar, pintar o fer gravat, us poséssiu en contacte amb Marina Berdalet (tels. 93 830 30 65 / 659 13 52 32) o bé Daniel Téllez (tel. 667 48 35 42) o encara amb el nostre correu electrònic (cercleartisticdelmoianes@gmail.com). Si ho feu, podrem fer una mica d'estudi de les necessitats i programar les classes en el dia més indicat per a tots.

Ser soci del Cercle només costa deu euros l'any, i el que rebreu a canvi no té preu. Per a mantenir-vos informats sobre les nostres activitats, podeu consultar per internet el nostre blog (<http://centre-artisticdelmoianes.blogspot.com>).

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraiem dels butlletins núms. 163 (maig 2010) i 164 (juny 2010):

Diumenge dia 2 de maig a les sis de la tarda, sessió de cine amb la pel·lícula *Ski capitàn y el mundo del mariana*.

Diumenge dia 9 del mateix mes i a la mateixa hora, escenificació de la comèdia *El florido pensil*, a càrrec del grup de teatre Atlàntida de Folgueroles.

Diumenge dia 16, també a les sis de la tarda, ball amb Raimon Russell.

Dimarts dia 18, excursió anomenada «La cistella de la compra», ja que cadascú s'emportà a casa una sèrie de queviures. Esmorzar a Solsona, pas pel pantà de la Llosa del Cavall, visita a Sant Llorenç de Morunys i fonts del Cardener. Dinar novament a Solsona, seguit de ball de sobretaula.

Diumenge dia 23 a les sis de la tarda, ball amb Josep Maria d'Avinyó.

Diumenge dia 30 a la mateixa hora, teatre musical a càrrec del Casal de la Gent Gran de Sant Feliu de Codines.

Diumenge dia 6 de juny a les sis de la tarda, ball amb Raimon Russell.

Diumenge dia 13 del mateix mes, festa major de l'Esplai. A les dotze del migdia, missa a l'església parroquial, amb la participació dels Cantaires de l'Esplai. A un quart de dues, al local social, acte d'homenatge presidit per la Sra. Maria Lluïsa Fonts i Canellas, amb presentació de l'acte, a càrrec de Joan Gaja, salutacions del president, Joan Coll, i del vice-president, Josep Armadans, discurs de la presidenta de la festa, lliurament de plaques i rams de flors a l'esmentada presidenta i al Sr. Joan Gaja, adhesió a la festa per part de l'alcalde de Moià,

Presidència de l'acte del dia 13 de juny en el moment de lliurar les plaques d'homenatge

Grup de country de l'Esplai

Josep Montràs, i cloenda amb una intervenció dels Cantaires de l'Esplai, dirigits per Ignasi Alberch i acompanyats a l'acordió per Rosa Olivella. A les dues, dinar de germanor al restaurant de Montví de Baix. A les sis de la tarda, ball amb Josep Maria d'Avinyó.

Diumenge dia 20 a les sis de la tarda, escenificació de la comèdia *El senyor Parramon*, a càrrec de l'Associació de Dones de Caldes de Montbui.

Dimarts dia 22, «excursió de la peixatada», amb visita a Montblanc i dinar a base de peix en un acreditat restaurant.

Diumenge dia 27 a les sis de la tarda, concert a càrrec del Casal de Sant Feliu de Codines.

Dimarts dia 29, fi del curs de *country* de l'Esplai, dirigit per Romy Costa i Carrera.

DUES PETITES SORTIDES

I divendres dia 7 de maig vaig anar a la Tosca per saludar la Mare de Déu i de passada poder admirar l'abundor d'aigua que aquest any baixa per la riera gràcies a la riquesa de pluja que hem tingut.

El salt del Molí d'en Brotons fa goig de veure, comptant que fa respecte i és impossible de passar a l'altra banda de la riera. No caldria parlar de la Tosca, perquè fins i tot ha sortit per la televisió, però com que el nostre periòdic duu aquest nom, m'ha semblat bé d'esmentar un lloc tan entranyable.

La segona sortida la vaig fer el divendres dia 4 de juny, anant cap a Vila-rasa, camp Candeler i en direcció al Còdol. Abans d'arribar-hi ja vaig trobar un ramat d'ànecs molt petits, amb la

seva mare. Va semblar-me un encant més de la naturalesa. Des del Còdol fa de bon admirar tot el solei de Vila-rasa i Montbrú, coronat per la gran cinglera, de notable bellesa. Per sobre ja hi ha el camp de golf i la casa i finca de Montbrú.

Tot girant en direcció a la Falcia, ens trobem amb un esclat de la natura, tant vegetal com animal. En efecte, a finals de maig i primers de juny s'esdevé el moment més esplèndid de la primavera, amb tota la verdor i bellesa, però més important i bell és el cant dels ocells, que hi són en molta quantitat i varietat, juntament amb el corrent de l'aigua de la riera, amb el seu característic soroll. Referent al cant dels ocells, podem escoltar el rossinyol, el merlot, l'oriol, el

El Molí d'en Brotons (7 de maig)

tudó, el gaig, el cucut i tants d'altres que són com una orquestra celestial.

Mentre gaudia de tanta esplendor, em trobo amb la bauma de la Falcia i les penyes que li fan costat, dignes d'admirar. Tot seguint el camí ens trobem amb les gorges que fa la riera al final dels horts de Castellnou. No vaig poder precisar el lloc del gorg Rodó, on van morir ofegats els germans García fa més de seixanta anys. Va ser una vertadera commoció per al poble de Moià.

Després d'aquest parèntesi dolorós, ja arribo a l'envista del poble i els horts de Castellnou, prou ben conreats, i els camps de sobre, tots plens dels favons que aquest any hi han sembrat; n'hi ha molt tros, com jo no havia vist mai. Aquests favons, quan són secs, es recullen per a l'engreix d'animals, sobretot vedells.

I així ja arribo al cementiri, punt de reflexió i pregària, i ja torno a ser a Moià, content de la petita caminada.

Joan ROCA

HOSPITAL-RESIDENCIA

Així, el diumenge dia 6, actuació del grup La Jumbina, de l'Escala (Alt Empordà), amb un repertori de poesia i música.

El dissabte dia 12 es va continuar amb la ja tradició interna del dinar familiar; una bona ocasió per a reunir residents, famílies, personal de servei i junta directiva. El bon ambient que s'hi respirava va fer que en quedés un bon record. Es van sortejar unes peces de boix, obsequi de la família Molet-Portell, i un quadre cedit pel Sr. Joan Abancó. En agrair aquest gest, no es pot passar per alt la generosa assistència i col·laboració dels assistents al dinar, cosa que esperona a continuar aquesta trobada anyal.

El dilluns dia 21 els alumnes de l'Escola Pia van representar a la sala polivalent l'obra de teatre *El petit príncep*.

El dimecres dia 23 a la tarda, al pati-jardí, va tenir lloc per als residents la tradicional revetlla de Sant Joan. No hi van faltar petards, música, coca i begudes.

Gràcies a un grupet de residents el jardí fa molt goig. No hi regategen temps ni esforç i s'hi dediquen amb il·lusió i ganes.

Ja fa uns quants dies que ha quedat definitivament instal·lada l'exposició permanent de quadres del moianès Joan Abancó, cedits a la casa. Recordem que resta oberta al públic.

La junta directiva convida els pintors artístics moianesos a cedir alguna obra pròpia perquè sigui exposada al vestíbul durant un mes. Després els serà retornada i una altra obra ocuparà aquell lloc.

**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

DP. Carme Mendoza Saera
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

LA NUTRICIÓ

EN L'EDAT ADULTA (II)

Necessitats nutricionals i ingestes dietètiques adequades

Les recomanacions dietètiques per a adults tenen com a principal objectiu controlar el risc de les malalties degeneratives relacionades amb el pas del temps, com ara malalties cardiovasculars, diabetis *mellitus*, obesitat... Aquestes recomanacions, altrament anomenades necessitats nutricionals, es corresponen a les quantitats d'energia i nutrients adequades per a aconseguir i mantenir una composició corporal propera a la ideal, evitar l'oclusió de les artèries i millorar la qualitat en nutrients de la dieta.

Per a controlar l'augment de greix i la pèrdua de proteïnes corporals

Energia per a un pes adequat: El primer pas per a controlar l'excés de greix corporal és intentar que el pes real d'una persona no sobrepassi el seu pes ideal (adequat).

Predir la despesa energètica d'una persona que estigüés en el seu pes ideal, en dejuni i en repòs (despesa metabòlica basal ideal) és relativament senzill. En canvi, calcular el que una persona gasta com a conseqüència de la seva activitat física és complex, ja que s'ha de comptar, no solament amb l'exercici, sinó també amb la postura, la gesticulació, els cops que s'aixeca, el temps que està dret... La millor prova que l'energia que s'ingressa amb la dieta és igual a la que l'organisme gasta és el manteniment del pes.

Equilibri entre carbohidrats i lipids: La proporció de greix corporal no depèn tan sols de la quantitat de calories consumides, sinó també de la seva procedència. Per a mantenir la proporció de greix cor-

poral en els límits adequats serà necessari aportar amb la dieta major quantitat de carbohidrats (= 50%) que de lipids (= 35%). Els hidrats de carboni han de representar un major tant per cent perquè: 1) són la principal font d'energia per a la major part de les cèl·lules; 2) la reserva corporal de carbohidrats és escassa; 3) si falten carbohidrats, l'organisme els obtindrà de les proteïnes que formen el múscul, però mai de les reserves de greix.

Equilibri entre proteïna animal i vegetal: Per a mantenir les proteïnes corporals, no es necessita més d'un 7-10% del valor calòric total de la dieta en forma de proteïnes, sempre que aquestes estiguin ben triades (50% animal i 50% vegetal). Consumir més proteïnes no té cap avantatge, ja que l'organisme humà no té la capacitat d'emmagatzemar les sobrants en cap tipus de teixit; se'n recomana una aportació del 15% del valor caferic de la dieta.

Per a evitar malalties arterials

Equilibri entre greixos i olis: El consum de més del 10% de calories de la dieta en forma de greixos (lipids sòlids a temperatura ambient) afavoreix les malalties arterials oclusives (trombosis i infarts).

Aquest tipus de lipids es troben principalment en el greix d'origen industrial i en el procedent d'animals remugants (vedella, xai, cabrit...).

El consum del 10% de les calories de la dieta en forma d'olis (greixos líquids a temperatura ambient) protegeix de les malalties oclusives, però si són molt líquids (consistència propera a l'aigua) afavoreixen les hemorràgies. Entre aquests últims es troben els olis de llavors i de peix.

Els olis monoinsaturats (líquids però espessos), com els d'oliva o del porc ibèric d'aglà, protegeixen de qualsevol tipus de malaltia cardiovascular. Es recomana d'augmentar-ne el consum (sempre que sigui possible) fins al 15% de les calories de la dieta.

Per a millorar la qualitat nutritiva de la dieta

Segons demostren diversos estudis, molts adults no satisfan les seves necessitats nutritives. Els mateixos estudis ens ensenyen que, si la dieta és rica en calci, automàticament ho serà en fòsfor; si conté la quantitat necessària de vitamines A, riboflavina, niacina i C, el més probable és que també sigui suficient en les altres vitamines i en minerals. L'excepció són les dietes vegetarianes, que solen ser deficientes en B₁₂ i ferro, i les persones que no s'exposen al sol, que necessiten aportacions extres de vitamina D.

Un adult és capaç de satisfer les seves necessitats nutritives i gaudir de bona salut amb dietes de composició molt diversa en termes d'aliments sempre i quan se sàpiga fer una bona tria. Per a una persona adulta amb una vida mitjanament activa, la dieta mediterrània tradicional és la millor elecció. Tot i això hi ha situacions en la vida en què convé alterar la relació calories-nutrients de la dieta tradicional. Entre elles destaquen: les edats extremes, l'entrenament físic, una vida excessivament sedentària, una constitució menuda, l'obesitat...

Per desgràcia, en la nostra societat s'està perdent la cultura culinària tradicional i cada cop es troben més persones que no saben combinar aliments tradicionals per a elaborar una dieta a la mida de les seves necessitats o de les seves famílies. Moltes altres, tot i saber-ho, no posen en pràctica els seus coneixements.

Vanesa CORNELLAS

vcornellas@hotmail.com

CLIMENT ROMEU

I dibuix que publiquem com a portada d'aquest número festamajorenc de LA TOSCA és obra de Climent Romeu i Sala, nascut a Moià l'1 d'agost de 1972. Bo i agraint-li la col·laboració, ens plau de reproduir, abreuja-dament, el seu currículum.

Pel que fa a formació i cursos, es va iniciar amb classes de dibuix als tallers dels moianesos J.M. Molist i J.L. M. Picanyol. De 1989 a 1992 va fer dos cursos de pintura a l'Escola Massana de Barcelona. A continuació va convalidar tercer i quart curs a La Llotja, també de Barcelona, en l'especialitat d'il·lustració. En 1994 va seguir un curs de dibuix naturalista al parc natural dels Aiguamolls de l'Empordà. En 1995 va cursar serigrafia a l'escola municipal de Girona. En 1996, curs de dibuix i color també a Girona. Del

2004 al 2009 va seguir cursos al Centre d'Informàtica d'Osona, a l'Escola Masferrer de Vic i a l'Escola d'Art de Manresa, exercitant-se en ofimàtica, gravat, litografia, etc.

Pel que fa a la seva experiència laboral i exposicions realitzades, hi ha la col·laboració amb Editorial Cruïlla amb il·lustracions en llibres de text (any 1993), les pràctiques de laboratori d'impressió de serigrafies a Viladamat (any 1995), participació en dues exposicions de dibuixos i pintura a Girona (anys 1996-1997), una exposició a Moià (1996), il·lustracions per a l'Editorial Noguer (any 2002), actuació com a delineant en un estudi d'arquitectura de Moià (anys 2003-2007), una altra exposició a Moià (2010), etc.

Li desitgem una bona continuació del seu currículum.

PARLANT AMB M. LLUÏSA CLARA, RELIGIOSA VEDRUNA

ia correu electrònic, hem entrevistat i' tat la germana Maria Lluïsa Clara i Vila, moianesa, filla de cal Teuler. Va néixer el 19 d'agost de 1942 i és la tercera de quatre germans: Agustí (a.c.s.), Joan i Josep Maria. La Maria Lluïsa va ser alumna de les Germanes Carmelites de la Caritat (o vedrunes) a Moià i més tard ingressà en aquesta congregació religiosa. Estudià comerç i, més endavant, ciències químiques a la Universitat de Barcelona. També és educadora social.

L'entrevista consta de tres parts: les germanes vedrunes i el càrrec que actualment ella ocupa dins la congregació; el seu poble nadiu, i, finalment, com veu ella la religió ara i en el futur. Agraïm la promptitud amb què la Maria Lluïsa ha respost les nostres preguntes i li desitgem que pugui continuar la seva abnegada missió durant molts anys.

Congregació

—Quin és exactament el teu càrrec actual dins la congregació de Germanes Carmelites de la Caritat o vedrunes?

—Sóc un membre de l'Equip General, integrat per cinc germanes de diferents països i que representen el pluralisme de la congregació. En el Capítol General (1) de l'any 2005 em van demanar aquest servei. Ara visc a Roma i, com a Equip General, la nostra missió és animar i dur a terme totes les directrius que es varen marcar en el Capítol i acompanyar la vida i missió de totes les comunitats de la congregació.

—6Vol dir, això, que has de viatjar molt? Quins països i ciutats has visitat darrerament?

—Nosaltres som presents en quatre continents i visitem totes les comunitats

al llarg dels sis anys que dura aquest servei. Per tant, puc dir que he visitat Europa (Espanya, Itàlia i Albània), Àfrica (R.D. del Congo, Gabon, Guinea Equatorial i Togo; també hem estat presents en camps de refugiats), Àsia (Índia, Filipines, Japó i Taiwan; també hem visitat la Xina continental), Amèrica (Estats Units, Carib [Ft. Dominicana, Haití, Cuba i Puerto Rico], Veneçuela, Colòmbia, Perú, Bolívia, Brasil, Argentina, Paraguai, Uruguai i Xile). L'última visita ha estat a Amèrica i hi hem passat tres mesos visitant les nostres comunitats. Com ja he dit, les nostres visites són a les comunitats i als camps de missió de les germanes; de turisme en fem ben poc; sí que, per tal de fer-nos càrrec de la realitat política, social i cultural del país, sempre visitem alguna cosa.

—Quantes comunitats de germanes vostres hi ha a Catalunya? I al món?

—A Catalunya hi ha 53 comunitats. En tot el món tenim 271 comunitats.

—A més de dedicar-vos a l'ensenyament, quins altres treballs us ocupen?

—Des de la fundació, santa Joaquina de Vedruna deia: «Voldria posar remei a les necessitats de tots els pobles.» Ella, atenta a les necessitats del seu moment històric, va donar resposta a l'educació de les nenes, ja que no existien escoles per a elles, va obrir hospitals per a atendre els més desvalguts i va enviar germanes a les cases de caritat. Nosaltres, continuadores de la seva obra, som presents en diversitat de serveis: escoles, acolliment d'immigrants, llars per a infants (la Generalitat ens encomana la seva tutela), atenció als ancians, servei als hospitals, servei a camps de refugiats, pastoral a les parròquies, pastoral juvenil, etc. La nostra presència és molt variada; sempre busquem de donar resposta als qui més ens necessiten, als empobrits de la nostra societat. Treballem en diferents fòrums per la justícia, la pau i la integritat de la creació.

—Com veus el futur de les vostres escoles? I el de les comunitats?

—Crec que les escoles estan en bones mans, hi ha laics molt preparats per a donar-los continuïtat. Nosaltres el que

fem és acompanyar el procés i oferir formació al professorat. S'han fet fundacions on en els estatuts es defineixen de forma molt clara els objectius, el projecte educatiu Vedruna i la continuïtat de l'escola. Les comunitats són petites i la mitjana d'edat és alta. Acusem el moment que viu la societat. A Europa no hi ha vocacions, i a Amèrica van també disminuint. Sí que van en augment les vocacions a Àfrica i a Àsia. El futur el veiem amb esperança, estem fent una reestructuració per tal que les germanes joves es puguin dedicar a atendre la missió. Hem posat residències per a les nostres germanes grans per tal de cuidar-les i atendre-les en totes les seves necessitats, i tenim laiques que ajuden a les infermeries.

Moià

—Parlem de Moià. Quins records tens de la teva infantesa?

—M'estimo molt el poble i vaig ser-hi molt feliç. Recordo les festes, els Tres Tombs, les fires, la festa major, etc. De tot n'he gaudit amb la família i amb els

M. Lluïsa Clara visitant una escola a Llatinoamèrica

amics. M'impactava la processó del Divendres Sant, es vivia amb molt respecte, i també tinc un record molt bonic de les caramelles. Amb el grup d'amics les anades amb bicicleta fins a Collsuspina, etc. Quan arribava l'estiu ens divertíem anant a berenar a les fonts del Molí d'en Pujol, de TOcella, etc. El típic dinar de família a la Tosca. També recordo quan es van descobrir les coves del Toll. Són molts els records però no em vull allargar.

—A quina edat decideixes d'entrar a formar part de la congregació de les Germanes Carmelites? Qui t'hi engresca? Alguna mestra teva?

—A divuit anys. El que em va engrescar va ser una experiència de trobada amb el Crist. A l'escola ens van parlar de la pregària. Jo la vivia com una repetició de fórmules que no em deien res, molts interrogants sobre la fe... però vaig disposar-me a buscar i, un dia, en la pregària em vaig trobar amb el Crist. És difícil d'explicar-ho, però vaig veure clar que el volia seguir. A on, i com, em va ser fàcil. M'admirava la vida de la comunitat de l'escola i hi descobria un clima de família i unes dones molt plenes de Déu que vivien contentes i felices fent el bé als altres. Una de les germanes, amb el testimoni de la seva vida, em va acabar d'engrescar.

—Altres filles del teu mateix poble formen part també de la congregació. Pots dir qui són?

—Pilar Canellas, Bernadeta Homs, Pilar Parareda i dues més que no són filles de Moià però que van estar internes al col·legi i van descobrir-hi la seva vocació: Núria Fortuny (de Manresa) i Montserrat Prat (de St. Vicenç dels Horts).

—Pertanyis a la família Clara, els Clara de la teuleria. Record dels pares, germans...

—Dels pares el que més recordo és que es van estimar. Gaudien anant a buscar bolets. La mare era una dona de fe,

no li agradaven les crítiques i ens ensenyava a perdonar. Sempre estava disposada a ajudar tothom, intuïa les necessitats dels altres i s'avançava. La casa estava sempre oberta per a tothom qui trucava a la porta. Acol·lia totes les visites, vinguessin d'on vinguessin, i preparava la taula amb il·lusió oferint llonganissa i beguda. Del pare recordo que era un home treballador, molt geniüt, s'enfadava quan contestàvem i fèiem les coses malament, però li durava molt poc. Era molt festiu, gaudia quan ens reuníem tota la família celebrant qualsevol cosa, ja sigui la matança del porc, la festa de Sant Joan, Nadal, Pasqua... tot era benvingut per a reunir-nos a taula. Tinc un record especial quan pel Congrés Eucarístic de Barcelona els pares van llogar un taxi i vàrem anar-hi tots. També una altra sortida, a Barcelona, per celebrar les seves noces d'argent. Amb els germans, una mica de tot: jocs de tota mena, baralles. Sempre estaven a punt per a ficar-se amb mi; era l'única noia i sovint havia de reclamar el repartiment de feines: anar a comprar, parlar taula, rentar els plats... Sempre estava ficada en jocs de nens.

—Què t'agrada i què no t'agrada del poble.

«

—M'agrada la tranquil·litat i la pau que s'hi respira; la convivència que hi ha entre amics i veïns; les celebracions festives; el bon clima i la naturalesa; les coves del Toll i tots els estudis que s'hi han anat fent. No m'agraden les xafarderies i les crítiques; la falta de planificació urbanística; en el centre del poble, on es conserven cases antigues, s'hi han deixat fer pisos; un exemple és la plaça de davant de casa; em dol que el parc no estigui ben cuidat; és un espai verd molt bonic on poder passejar, anar a llegir..., però no és agradable, ja que està molt abandonat o poc cuidat.

Església, país, religió, fe

—Voltant pel món, descobreixes cap on bufen els aires d'una «nova» Església?

Què t'ha impactat més de la teva fe o religió?

—La pregunta és difícil de contestar: què vol dir aires «nous»? Crec que la nostra Església és continuista i que no ha entrat de ple en els aires nous que va aportar el Concili Vaticà II. He tingut la sort de viure en una església local on es donava una autèntica comunitat de fe i de vida, lliurada i compromesa a les realitats de l'entorn, oberta a tothom, amb participació de laics; per aquí crec que bufen aires nous. M'impacta la donació de tants missioners i missioneres d'arreu del món propers i compromesos amb els homes i dones empobrits, treballant per alliberar i aixecar els pobles, acompanyant-los a cercar els camins per a viure dignament, treballant a favor de les dones, dels infants maltractats, dels malalts, etc. Crec que aquest és el manament nou. L'hem estrenat?

—Et sembla si Catalunya és actualment un país força o molt descristianitzat? Per què?

—Mes aviat diria que hem seguit el procés de secularització igual com s'ha donat arreu d'Europa. Es posa en qüestió el fet religiós en relació amb tres aspectes diversos del món contemporani: el pensament científic, la civilització moderna i l'autonomia de la persona. El sagrat ha caigut i ens sentim prepotents i prescindim del transcendent. Hi ha moltes persones que viuen en soledat i amb una gran buidor cercant en altres religions o buscant substituïts: ídols que no els omplen. Hi ha grups de creients que van molt a fons. Són petites comunitats que busquen, es comprometen, pregunten i van fent vida l'Evangeli.

Què ens ha passat? El que havíem rebut no ens serveix, el vestit s'ha fet curt, ens hem quedat amb el que havíem après i ha mancat molta preparació i formació per a comprendre la nova teologia i per a saber llegir els signes dels temps i interpretar la Bíblia. Hem eliminat el que era formalisme però no hem sabut subs-

tituir-ho i adaptar-ho a la nova mentalitat. L'Església sempre hem anat a remolc de la societat.

Vull mencionar una carta d'un jesuïta egipci, Henri Boulard, adreçada al papa Benet XVI, sobre la necessitat de canvis en l'Església. Formula tres objectius amb els quals estic plenament d'acord: 1) Ens cal una reforma teològica i catequètica per a repensar la fe i adaptar-la de manera coherent als nostres contemporanis; una fe que ja no significa res, que no dóna sentit a l'existència, no és més que una superestructura inútil que cau per ella mateixa; és el cas actual. 2) Ens cal una reforma pastoral per a repensar totes les estructures heretades del passat. 3) I ens cal una reforma espiritual per a revitalitzar la mística i repensar els sagraments amb vista a donar-los una dimensió existencial, per tal d'articular-los amb la vida.

—En quin grau t'ajuda la teva vocació a realitzar-te humanament?

—Sento que la vida religiosa és cridada a donar qualitat evangèlica, a ser humanes i sensibles als clams del món. No puc dir en quin grau m'ajuda a realitzar-me humanament, però sí que puc dir que visc com a riquesa el fet d'estar inserida en la societat, em sento com una més... Aprenc molt del diàleg amb les diverses cultures, religions, etc. Per acabar, voldria dir-vos que sóc feliç amb l'opció que he pres. En cas de tornar a néixer, crec que seguiria el mateix camí.

Carles RIERA

(1) El Capítol General és l'autoritat màxima de la congregació. Hi participen germanes que provenen de tots els països on som presents, elegides per votació de les germanes de les respectives províncies. Se celebra cada sis anys i té per finalitat avaluar la vida i missió de la congregació i donar pautes per als sis anys següents. En aquesta reunió hi ha l'elecció de la germana general i també de les quatre germanes que formaran equip amb ella.

LITERATURA MOIANESENCA

I primer diumenge de juny es van celebrar a Perpinyà els Jocs ••«Florals de la Ginesta d'Or (o del Rosselló). Doncs bé, diversos autors de la nostra comarca natural hi van ser premiats, a part el fet que un dels mantenidors és la poetessa moianesa Josefina Pons i Puigcorbé. Cada any es publica un llibret amb el veredict, discursos i treballs guardonats. D'aquest llibret n'extraïem les dades que afecten els autors moianesencs i a continuació en reproduïm les composicions.

Entre els «Premis» per a adults, el Premi Francesc Català va ser concedit a

Josep Fàbrega i Selva (Calders) per «Tres postals de l'Escala».

Entre les «Medalles» per a adults, una fou atorgada a Glòria Pons i Puigcorbé (Moià) per «Maria avui».

I entre les «Medalles» per a infants, una recaigué en Aïda Casassas i Vilardell (nena de set anys, resident a Tona però oriünda de Moià) per «Tinc un cirerer».

A més a més, hi van resultar distingits dos amics de la nostra vila: el poeta igualadí Lleonard del Rio i Campmajó i l'autor ripollès Florenci Crivillé i Estragués.

L'enhorabona a tots ells.

TRES POSTALS DE L'ESCALA (EXTRACTE)

Onze barques que semblen de juguina...
Potser van a l'anxova. Aquí a l'Escala
la cosa deu fer el nom... i La Que Espera
i l'àncora gegant, la sal, les pedres
i aquesta olor de mar que no s'acaba;
i el bramul esmolat del vent que es queixa
i els esperons de roca, el clam de l'aigua
i les ungles de sorra que mosseguen;
i el lladruc i el renill de les onades
i el record del xaloc en les arenes
i els tamarius i el vent de tramuntana.
L'Escala és tot això i no cap frontera
que t'amagui el futur on dorm l'albada
d'aquest país que tant i tant deleges
i que els voltors de sempre t'emascaren.
Passen ramats de veus: són jovenalla
que assenyalen amb el dit la mort d'Empúries.

Josep Fàbrega i Selva

MARIA AVUI

*Sóc l'esclava del Senyor:
que es compleixin les teves paraules.
Lc 1,38*

Ara has esdevingut, ^Maria, Benaurada
i aboques a un món aspre el bàlsam de l'amor;
ets un racó de pau, la llum de nova albada,
trencant-nos les cadenes, curant-nos de l'enyor.

Qui busca en tu, fervent, en tu troba esperança.
Déu et féu Mare nostra allà al peu de la creu,
i, donant-te a Joan, donà la deslliurança.
A aquell que cec camina, tu l'acostes a Déu.

Maria, nom etern que porta la tendresa
quan el món que ens envolta es mostra fugisser.
Tu vesses gran amor a qui el venç la tristesa,
i l'aculls com a Mare, mai ningú és estranger.

I amb un somriure net ens adreces al Pare,
el teu amor és torxa que il·lumina el camí.
Fes-nos, Mare, valents com tu ho vas ser suara,
i malgrat els obstacles sapiguem dir un gran sí.

Glòria Pons i Puigcorbé

TINC UN CIRERER

Tinc dues flors. Demà s'hauran fet una mica més grans. Avui la mare m'ha dit que anirem a veure disfresses, però abans m'ha preparat una sorpresa:

—Visca! Es un vestit! Oh que maco! Es genial!

Ja ha arribat l'hora d'anar a veure les flors.

—Oh, una flor s'ha convertit en arbre!

Al cap d'uns quants mesos... van créixer cireres!!!

El meu cirerer va envellir. El seu tronc corcat es va trencar, i a terra hi quedà un tros del seu cos. Ara és el meu cavall. Es diu Karila i em porta arreu on vull anar. En Karila i jo correm moltes aventures: visitem països, pugem als núvols. En Karila és un bon amic.

Aïda Casassas i Vilardell

CAMINADES PEL MOIANÈS

El dia 13 de juny es va fer la cinquantena caminada de la sèrie organitzada per Rivendel.

A dos quarts de vuit del matí sortíem de la plaça de Catalunya, o dels ànecs, de Moià per anar cap a l'aparcament de Sant Miquel del Fai, lloc des d'on vam començar a caminar amunt cap al nord per la carretera asfaltada, en direcció a Can Sanç, fins al trencant de roca Gironella, esplèndid salt d'aigua que fa el riu Rossinyol, a poc més d'un quilòmetre del lloc de sortida. Vam travessar el riu per un gual que hi ha sobre el salt i vam continuar per camí de terra ara en direcció a llevant, tot pujant voltats de la renaixent vegetació que s'està refent amb dificultat dels incendis que ha sofert tota aquella zona en diferents anys.

Arribar a dalt on hi ha les restes de la casa del Soler de Bertí

va ser tota una suada. Els camps del voltant de la casa encara són conreats,

Sant Miquel del Fai

d'arbres n'hi ha poquíssims i el sol ja començava a picar fort. Del Soler vam anar cap al collet de la Feu i ja, tot seguit, de baixada i sempre cap a llevant, vam arribar a les cases de Ca l'Escolà i Cal Magre, deixant-les a la nostra dreta. A poques passes teníem Sant Pere de Bertí, antiga parròquia documentada des de l'any 1031, que va tenir vida pròpia i independent de Sant Quirze fins a principis del segle XIX. Al costat, a la banda de migjorn, hi ha el cementiri i també un antic comunidor. No vam poder veure l'interior perquè no hi havia ningú que ens pogués obrir la porta. Tenim per cert, però, que està ben conservada pels propietaris de la rectoria que hi ha al costat a la banda de tramuntana. Allà, a l'ombra de les alzines, vam esmorzar i, una vegada enllestit el refrigeri, ens vam fer una foto del grup i ens varen explicar una mica d'història del lloc.

Tot seguit vam emprendre altra vegada el camí i vam anar, bo i resseguint un tros del camí per on havíem vingut, ara en direcció ponent, cap a l'Ullà, casa que gaudeix d'una bona vista sobre Bigues i Riells del Fai. Vam deixar la casa a la nostra esquerra per emprendre un camí que ens faria passar pel pla del Cèntim, extraordinari

mirador sobre el Vallès. Aquí el camí gira en direcció nord i puja fort. Una vegada a dalt, vam girar a la nostra esquerra en direcció a ponent, per passar una cadena i seguir camí fins a arribar a la casa anomenada l'Onyó, casa que també resta tancada gran part de l'any, com totes les altres que hem vist i que són habitables.

Des d'aquesta casa, que vam deixar a la nostra dreta, vam seguir el camí que al cap de poc es torna corriol carener amb molt bones vistes, corriol no gaire bo que va baixant de la carena de l'Onyó per anar a trobar-se amb el sender GR5, que ens faria arribar a sobre de Sant Miquel del Fai. Des d'aquest corriol hi ha unes vistes molt maques de tot el conjunt de l'antic monestir i de les cascades i, com que aquest any ha plogut a gratcient, baixava molta aigua, la qual cosa impressionava.

Arribats a baix, al costat del riu Rosinyol, alguns varen aprofitar-ho per a refrescar-se els peus amb l'aigua clara del riu. D'allà a l'aparcament on havíem deixat els cotxes, va ser un moment, i així, contents insatsfets, ens vam acomiadar fins a la pròxima caminada, que ja veurem per on ens portarà.

Sebastià PADRISA

DESCRIPCIÓ...

e viscut amb el desig que la meva actuació doni com a fruit un món millor. El meu estudi de les cultures, amb el seu contingut religiós, m'ha portat a pràctiques encaminades a millorar el coneixement de mi mateix. La recerca de la realitat d'un esperit en mi ha estat constant. Degut a la meva ànsia de recerca he estat internat per problemes de conducta amb els altres i per

amnèsia alcohòlica. La meva realitat és aquesta. La meva recerca d'un món millor i de l'esperit han culminat havent d'admetre que l'esperit existeix i que totes les meves temptatives del món inconscient són reals; però, com el diamant tallat, cada aresta dóna la seva visió. DEIXA ESPERAR UN PENSA-
SAMENT.

Sebastià ANTÚNEZ I ROCA

Encara no tens el **carnet** de la biblioteca?

Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona

199 biblioteques a 128 municipis i 9 bibliobusos a 104 municipis

Podràs consultar i emportar-te en préstec tota mena de documents, fer ús de bases de dades, accedir gratuïtament a Internet, utilitzar les zones wi-fi, apuntar-te a activitats i obtenir descomptes en entrades a museus, teatres i cinemes i en la compra de llibres i discos.

Més informació:

www.diba.cat/biblioteques

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Xarxa de Biblioteques Municipals

BIBLIOTECA DE MOIÀ

Festa d'aniversari

Durant aquest any 2010 la Biblioteca de Moià està duent a terme diversos actes amb motiu del seu setanta-cinquè aniversari. L'acte central de celebració tingué lloc el diumenge dia 20 de juny, conjuntament amb el Museu, que també compleix setanta-cinc anys, i l'Escola Municipal de Música, que en compleix vint-i-cinc. Tots tres equipaments van unir esforços i el resultat fou més que satisfactori.

Vam convidar el poble, i molt especialment tots aquells moianesos i moianeses que també enguany compleixen setanta-cinc anys, a venir a la festa. La biblioteca tenia les portes obertes i es podia gaudir escoltant en Baltasar Fonts i en Josep Fàbrega recitant poesies de Joan Maragall, o pujar al primer pis, on els alumnes

de piano de l'escola de música oferien un petit concert. Al mateix temps, al parc, l'escola de música oferia més concerts en diversos punts: a la glorieta tocaven els alumnes de corda, i a la font del lleó, els de vent. El museu oferia diversos tallers, adreçats als més petits, com fer tatuatges o tir amb arc. La suma de totes aquestes activitats va fer que tothom es pogués entretenir segons les seves preferències i alhora conèixer més a fons cada equipament.

Per acabar, a la zona de baix del parc, l'escola de música va oferir un darrer concert, es van sortejar lots culturals i tot seguit vingueren els parlaments de les autoritats. Un sopar de germanor ofert per l'associació de pares dels alumnes de l'escola de música va concloure aquest acte celebratiu.

Grup dels moianesos de setanta-cinc anys

Alumnes de corda

Aprofitem l'avinentesa per a publicar els números premiats en el sorteig, ja que encara tenim alguns lots pendents

de recollir: 00094, 00247, 00252, 00307, 00363, 00371, 00372, 00404, 00422, 00432.

Alumnes de vent

Aspecte del parc durant el concert de conjunt

Altres activitats

El divendres dia 28 de maig a la tarda va sortir de Mojà una expedició, organitzada per la biblioteca, per anar a Barcelona a veure la comèdia *Mr de Reis*, de Shakespeare. Hi participaren cinquanta-cinc persones.

El dilluns dia 31 del mateix mes, a les vuit del vespre, es va fer una sessió del Club de Lectura per parlar, amb l'escriptora Sílvia Alcantara, de la seva novel·la *Olor de colònia*.

De l'1 al 30 de juny hi hagué una exposició de pintures de Virgínia Ruiz Murtro.

El dilluns dia 7 del mateix mes, a la tarda, es va fer un taller titulat «Pastís d'aniversari: la biblioteca fa 75 anys».

El dilluns dia 21 a les vuit del vespre es va fer una tertúlia del Club de Lectura sobre la novel·la *Carta d'una desconeguda*, de Stefan Zweig.

Del 30 de juny al 20 de juliol hi ha hagut l'exposició «Territoris fantàstics» de literatura infantil i juvenil.

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a.

Tel. 93 830 06 98

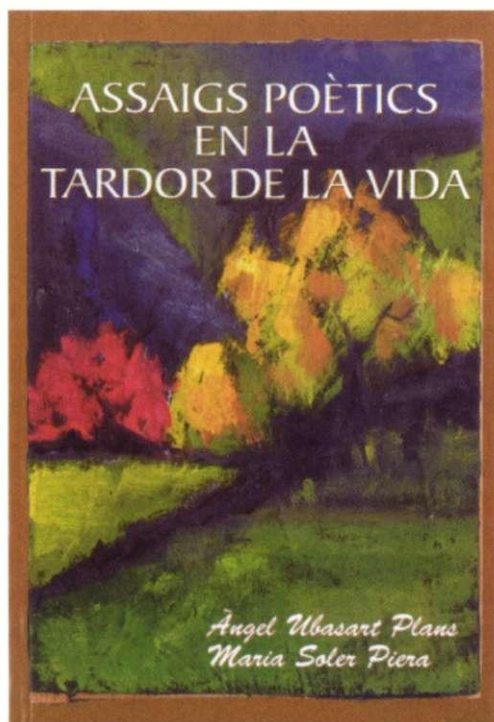
08180 MOIÀ

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moirà o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: llibres, revistes i diaris.

Llibres

En l'apartat de llibres, aquest mes donem compte de la publicació de *Assaigs poètics en la tardor de la vida*, d'Àngel Ubasart Plans i Maria Soler Piera, editat a Terrassa (maig 2010). Aquest volum, de 124 pàgines, amb un pròleg de Ferran Pont i Puntigam, recull 41 composicions de la senyora Maria Soler, en català, i 25 del qui fou el seu espòs, Àngel Ubasart, en castellà. Val a dir que aquest darrer personatge va néixer a Moirà l'any 1912 i es traslladà a viure a Terrassa, on morí l'any 2006. La

portada d'aquesta obra, dissenyada per Ferran Bach-Esteve Ubasart, conté uns dibuixos d'Àngela Ubasart. Es tracta, doncs, en conjunt, d'una publicació de tipus familiar.

Revistes

En l'apartat de revistes, i començant per les editades a Moirà o rodalia, hem vist:

—els números 70 (maig 2010) i 71 (juny 2010) de *Guaiteu!*, full informatiu mensual de la comunitat dels Avets, amb 3 pàgines cada un, en format digital;

—el número 68 (juny 2010) de *La Crinca*, revista de l'Escola Pia de Moirà, amb 36 pàgines de temàtica escolar.

Passant a les revistes de fora, hem vist:

—el número 71 (II trimestre 2010) de *Llengua Nacional*, amb els treballs «Pronom equivocat en perífrasis», signat per Josep Ruaix i Vinyet, i «Usos de "sense un/una", de "sense cap" i de "sense cap ni un/una", signat per Carles Riera i Fonts, comtambé amb la ressenya del llibre *Aproximació a la toponímia del Moianès*, de J.L. Rodríguez Lara, signada per C. Riera;

—el número de 27 de maig 2010 del setmanari *L'Enllaç dels Anoïencs*, que dóna notícia d'un concert del moianès Quim Vila a Piera;

—el número de juny 2010 del «Butlletí» de l'Associació del Personal de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, que dóna notícia d'una visita cultural a Moirà i l'Estany;

—els números 1149 i 1150 (primera i segona quinzena de juny del 2010) de *Cavall Fort*, amb l'article «Com va començar l'egiptologia», en dues parts, signat per M. Àngels Petit i Mendizàbal, i les habituals col·laboracions del dibuixant Picanyol.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moià i rodalia i la seva gent:

—1-6-2010: «Moià reprèn les obres del CAP aturades fa un any i mig per falta de finançament. L'alcalde assegura que a la tardor es continuarà amb el pàrquing, mentre que el MAP-ERC diu que no hi ha diners. MAP-ERC proposa dissoldre Moià Futur.

—2-6-2010: «Desallotjats vuit veïns de Moià per una fuga de gas causada per obres». «Moià: les claus d'una legislatura tempestuosa. La delicada situació econòmica de l'Ajuntament ha acabat obrint la porta a un govern d'unitat. La pujada de l'impost de béns immobles, l'any 2009, va ser l'espurna que va moure una ciutadania constituïda en plataforma. Des d'aquell moment, ara fa un any, la pressió sobre l'executiu que presideix un històric, Josep Montràs, no ha parat de créixer», anàlisi d'una pàgina, signada per David Bricollé.

—3-6-2010: «CiU de Moià obre les portes a un govern amb tots els partits mantenint Montràs a l'alcaldia. El MAP-ERC, amb suport del PSC, sosté com a condició indispensable que l'alcalde plegui, i li dona un mes de marge o renunciarà a cap acord. L'oposició troba raonable l'acció de govern proposada per CiU, però hi ha discrepàncies en l'organització», reportatge d'una pàgina, signat per Jordi Escudé. «Haver de deixar la fàbrica per força em va saber greu», breu entrevista a Josep Armadans, administratiu de Moià, dins la secció «De casa».

—4-6-2010: «Govern de consens», carta signada per M. Àngels Morera i Barniol, portaveu de CiU de Moià.

—5-6-2010: «El personatge de la setmana: Josep Montràs», anàlisi d'una pàgina, signada per Xavier Domènech, amb el títol «En la tempesta es coneix el capità», el subtítol «Els ciutadans deleguem en els alcaldes les complexitats

dels comptes municipals, i si van malades, els en donem la culpa» i dos destacats: «La notícia que la caixa municipal tenia un forat molt gros va semblar la lògica inquietud, perquè en el 2008 els aires de crisi general ja bufaven amb força» i «Quan el vent bufa de cara i les onades castiguen les costelles del buc, no n'hi ha prou amb bonhomia; cal un tremp polític que no es troba tan fàcilment».

—6-6-2010: la «meteoimatge» és una vista des del Pont de Vilomara, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa Casanova.

—7-6-2010: la «meteoimatge» són unes roses d'un jardí de Moià, foto enviada a la redacció per Dolors Díaz.

—7-6-2010 (*Avui*): la secció «El temps» publica una vista amb boires des de Calders, fotografia tirada per C. Illa.

—8-6-2010: dins la secció «L'enquesta» hi intervé el moianès Xevi Crespià, de trenta-tres anys.

—11-6-2010: «Apaguen un camió en flames a Moià».

—16-6-2010: «El Govern inicia el procés formal per a la creació de la nova comarca del Moianès. El departament de Governació ha posat a exposició pública la petició».

—20-6-2010: «"Moià diu prou!" enganxa cartells pel poble demanant la dimissió de Josep Montràs».

—21-6-2010: la «meteoimatge» són uns cactus florits a Castellterçol, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—21-6-2010 (*La Vanguardia*): «Aquí me decían: "Deixa't anar"», reportatge d'una pàgina, dins la secció «Creadores», dedicat al pintor Josep Segú (vinculat a Moià) i signat per Isabel Gómez Melenchón, amb fotografies de Pedro Madueho.

—23-6-2010 (*El Mundo de Catalunya*): «Viaje a la Guerra de Sucesión», reportatge en què s'esmenta la «Casa Rafael Casanova» de Moià.

—26-6-2010: la «meteoimatge» és un camp de cereals, espigats, dels voltants de

Moià, foto enviada a la redacció per C. Illa.

-27-6-2010 (Avui): la secció «El temps» publica una fotografia del riu Ebre a Miravet, tirada per C. Illa.

—29-6-2010: «L'alcalde de Moià s'abaixa el sou el 8%, mesura que l'oposició troba insuficient. MAP-ERC hi va votar en contra i va demanar una rebaixa del salari de com a mínim el 15%».

-29-6-2010 (Avui): la secció «El temps» publica una fotografia d'unes boires des de Calders, feta per C. Illa.

—1-7-2010: «La moianesa Caria Ubasart, setena a l'europèu cadet. Amb la participació a la ciutat txeca de Teplice, la jove bagenca firma una gran temporada,

en què també va proclamar-se campiona estatal».

-2-7-2010 (Avui): la secció «El temps» publica una fotografia de Tona, feta per C. Illa.

—3-7-2010: «MAP-ERC demanarà que Moià Futur sol·liciti obrir concurs de creditors. El grup de l'oposició creu que és la via perquè l'endeutament de l'empresa no recaigui en l'Ajuntament». En la secció «L'enquesta» hi participa Jordi Font, de Moià (13 anys).

—5-7-2010: la «meteoimatge» és un paisatge de Muntanyola, fotografia tramesa a la redacció per Franciscà Guiteras Codinachs.

PENSANT EN EL SEBASTIÀ

iro enrere i només tinc records de tu, de la teva persona, de la teva amabilitat; sento orgull de ser la teva germana i amiga dels teus amics. Un dia algú va decidir per tu, sense demanar-te si volies anar-te'n. I tantes coses que et quedaven per viure!

Diuen que ningú no és mort mentre hom el recordi, perquè el que hem après de tu és que eres un gran lluitador de la vida. Però el que sí que queda avui i sempre són totes aquelles llargues estones que moltes persones han pogut compartir en el teu camí. Jo tinc el privilegi de ser-ne una.

Només espero que allà dalt estiguis bé i que, sobretot, tinguis una estada serena i relaxada, la que aquí no vas tenir mai.

Continua cuidant dels teus com sempre i guarda un lloc per a mi al teu costat.

LALI

Nota de la Redacció: Aquest escrit és dedicat a la memòria de Sebastià Vilalta i Alavedra, nascut a Granera (11-3-1959), resident a Moià i finat en un hospital de Manresa el 10-12-2005, a l'edat de quaranta-sis anys (vegeu LA TOSCA de gener 2006, p. 42). És redactat per la seva germana Lali Vilalta.

PÀGINES DE L'INSTITUT

mi' i ~i-imFi
^mLTILTJLJLLJ || f

Festa de comiat

El dia 14 de juny a l'IES Moianès es va celebrar una festa de comiat adreçada als alumnes de quart d'ESO i de segon de batxillerat que han acabat els respectius cicles formatius. També va ser una festa de reconeixement per a dos professors molt veterans del centre, Dolors Palau i Ignasi Segon, amb motiu de la seva jubilació.

En aquest acte, representants del Consorci del Moianès van repartir els premis del Pla d'Empresa, concurs d'idees joves que fomenta l'esperit emprenedor entre els alumnes.

A més, hi hagué projecció de fotografies de tots els anys que aquests grups

han estat junts: colònies, sortides, viatges... Alguns no es reconeixien, perquè des que van començar han crescut molt. Semblantment, es van fer un seguit d'actuacions a càrrec d'Àlvaro Olivera i Júlia Quirante, que van emocionar-nos amb les seves cançons i balls.

Per últim, hi hagué diversos parlaments de la directora, dels diferents tutors dels grups i dels professors que deixaven enrere molts anys de vida professional. Podem dir que sempre els comiats són una mica tristos pel que deixes, però també alegres per tot el futur que vindrà, ple de noves experiències.

Molta sort a tots.

Mercè Urriza

Receptors dels premis Pla d'Empresa

Actuacions en la festa de comiat

Aula Oberta

A TIES Moianès desenvolupem un programa de diversificació curricular, titulat Aula Oberta, dins el projecte Èxit. Té com a finalitat afavorir que els alumnes que ho requereixin puguin assolir els objectius i les competències bàsiques de l'etapa i obtenir el títol de graduat en ESO mitjançant una organització de continguts i matèries del currículum diferent de l'establerta amb caràcter general i una metodologia específica i personalitzada. És una oportunitat per a millorar els seus aprenentatges.

Aquest programa comporta una organització diferent i un horari de permanència al centre també diferent, perquè comparteixen l'escolaritat ordinària amb activitats externes al centre (pràctiques en empreses, dos matins cada setmana) o perquè el centre organitza altres activitats en altres espais (teatre, del qual vam informar en el número anterior de LA TOSCA). A tal fi, el Departament d'Educació té establert un conveni amb l'ajuntament.

Creiem que amb el projecte ajudem els alumnes a tenir una imatge més positiva d'ells mateixos, obrint-los la possibilitat de confiar més en les seves possibilitats. El fet que se sentin competents en les tasques que realitzen després de molt temps d'haver «perdut el fil» dels estudis és determinant per al seu futur. Quan acaben, alguns passen al món laboral,

però molts segueixen els seus estudis en la formació professional de grau mitjà.

Des de l'institut volem agrair la implicació de l'ajuntament i donar les gràcies a cada una de les empreses col·laboradores que acullen aquests alumnes, que saben donar-los confiança, que els fan sentir valorats, actius i responsables. Gràcies, Anna, Gori, Conxita, Melquíades, Eduard, Yolanda, David, Felisa, Montse, Marta, Sr. Enric, Milena, M. Àngels, Àngela, Dolors, Àurea, Pilar, Rosa Maria, Lluís, Carme, Sònia, Joaquim, Assumpta, Ramon, Mercè i Miquel, Alba, etc. Els feu sentir dignes i capaços d'emprendre una feina. Això és molt important per a ells. Des del centre observem com van millorant la seva actitud i els seus hàbits. Ens arriba la vostra tasca a través de la seva vivència. Sabem de la importància del temps que els dediqueu i de les xerradetes que els feu quan noteu que necessiten un cop de mà.

Heus ací la llista d'entitats o establiments col·laboradors: Ajuntament de Moià, Associació Rusc i Avets, Bernat de Rubió, Biblioteca Municipal, Bicycles Nineta, Cal Bou, Cal Maties, Ca la Felisa, Centre d'Acollida d'Animals, Centre de Recursos Pedagògics, Centre Veterinari Moià, Consergeria de l'IES Moianès, E2-Motos, Escola Bressol de l'Escola Pia, Escola Bressol Garrofins, Jardineria Milena, Motos Mas, Museu Municipal de Moià, Nadolç, Perruqueria Vall, Plan-

Alumnes en pràctiques de l'Aula Oberta

xisteria Reyes, Pneumàtics Moianès, Tintoreria Industrial.

Sortida al Molí Nou

Com cada any quan acaba el curs, amb els alumnes de primer d'ESO ens agrada de fer una sortida lúdica en la qual tots puguem passar-nos-ho bé. Una breu caminada fins al Molí Nou i, un cop arribats a la font, hem esmorzat junts. Aquest cop l'Ignasi ens ha fet celebrar la seva jubilació i, per tant, el seu comiat de l'institut.

Els professors i uns quants alumnes han preparat una gimcana, que constava de diferents proves, algunes molt divertides, i per grups han anat completant el

circuit: afaitar globus, caminar amb els peus lligats, fer punteria, transportar aigua amb esponges, carretons humans, torres... activitats en un entorn molt agradable com el de l'embassament i gaudint del bon temps, malgrat el perill de pluja.

Per completar el matí, hem acabat amb una competició per classes, amb una cadena de peces de vestir i una «guerra amb aigua». Remullats i de molt bon rotllo, hem gaudit d'aquest preludi de vacances. Ara que ve un temps de més tranquil·litat, us convidem a entrar a la pàgina web de l'institut i veure les fotografies de l'any, o també entrar a <http://picasaweb.google.es/iesmoianes5>. Bon estiu a tots.

Imatges de l'anada al Molí Nou

NOTÍCIES DE L'ESTANY

Is mesos de maig juny han estat, per a l'Estany, de música i festes.

El dissabte dia 15 de maig a les set del vespre, al monestir, el cor Sarabanda va presentar «Mariam Matrem», conjunt de peces dedicades a la Mare de Déu.

Els dies 21, 22 i 23 del mateix mes es va impartir el segon curs de cal·ligrafia medieval, al claustre del monestir, dirigit per Keith Adams.

El dissabte dia 5 de juny se celebrà la Festa de l'Esport, començant amb botxes i continuant amb bàsquet, bitlles catalanes i futbol-sala. Al vespre, xocolatada popular. L'endemà al matí, torneig d'escacs; a la tarda, gimcana infantil i taller de manteniment de bicicletes.

L'Associació de la Gent Gran de l'Estany va convocar per al dia 5 de juny una assemblea, amb lectura de l'acta, estat de comptes i previsió d'activitats per a l'any corrent. Es clogué amb un aperitiu.

La Societat de Caçadors va fer, el dissabte dia 12 del mateix mes, el tradicional sopar, en què aplegà molta gent.

La vigília de Sant Joan (o sia el 23 de juny, que s'esqueia en dimecres), novament la colla de l'Estany va pujar al cim del Canigó a recollir la flama, que repartí per diversos indrets. A Magadins Vell una colla de ciclistes l'esperaven i l'acompanyaren fins al poble. Després de llegir el pregó, es va encendre la foguera, s'enlairaren coets i hi hagué música, coca i xampany per a tothom. La revetlla continuà al local del cine, amb sopar animat pel músic Raimon Rossell.

El dissabte dia 26 de juny a dos quarts de vuit del vespre, a l'església parroquial, hi hagué un concert de música tradicional catalana, a càrrec del grup Murai.

L'endemà, diumenge, la Coral de Cabrera de Mar va acompanyar la missa de dotze amb els seus cants i tot seguit obsequiaren els assistents amb un concert de cançons populars.

Maria Estany ESPARÓ

Grup d'estanyencs que recollí la flama del Canigó

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

El divendres dia 28 de maig a les vuit del vespre tingué lloc a l'Ateneu la V Mostra de Trapezi.

El dissabte dia 29 del mateix mes, al vespre, a la plaça Major, concert de rock.

El diumenge dia 30, al Club de Golf Montbrú, competició Copa President. A les set del vespre, a l'Ateneu, «Moià en transició», una trobada organitzativa.

El dissabte dia 5 de juny es va celebrar la Festa de l'Esport, amb diverses activitats, algunes de les quals surten reflectides en les dues fotografies de la contraportada d'aquest número del nostre butlletí. El mateix dia, a les nou del vespre, va tenir lloc a l'Auditori de Sant Josep un concert de música clàssica pel duo format pel búlgar-portuguès Otto Michael Pereira (violí) i el portuguès João Crisóstomo (piano), acte organitzat per Joventuts Musicals dins el cicle de Xarxa de Músiques a Catalunya.

El diumenge dia 6 del mateix mes, al Circuit Verd, Trial Vila de Moià, puntuable per al C.O.T.A. A les vuit del vespre, a l'Ateneu, projecció de la pel·lícula *Banda aparte*.

El divendres dia 11 a dos quarts de nou del vespre, a l'Ateneu, xerrada sobre «El rol dels mitjans de comunicació».

El dissabte dia 12, a l'escola pública, festa de fi de curs. A les deu del vespre,

a la plaça Major, ball popular. A dos quarts d'onze de la nit, a l'Ateneu, «Nit de monòlegs».

El diumenge dia 13 a dos quarts de set del vespre, al parc municipal, «Festival de fi de curs» del gimnàs Moià Sport.

El divendres dia 18, a l'Escola Pia, festa de fi de curs. A les set del vespre, al Casal, s'inaugurà una exposició (que estigué oberta fins al dia 27 del mateix mes) de l'artista Montserrat Soler, titulada «Un camí vers l'esperança», amb una xerrada de Núria Curós, membre de l'ONG «Sorrisas de Bombay», titulada «Slums de Bombai». El mateix dia es féu el final de curs de *country* de la colla de moianesos que n'aprenen a l'escola «Hand-to-hand» de Castellterçol, sota la direcció de Rosa Maria Costa. I a les deu del vespre, a l'Ateneu, campionat comarcal de «kiriki».

El dissabte dia 19 de juny, a l'Escola Municipal de Música, festa de fi de curs. A dos quarts de deu del vespre, a la pista de l'escola pública, fi de curs de l'escola municipal de dansa Somnis.

El diumenge dia 20 del mateix mes es va fer a la instal·lació moianesa de *skate* el «Bowlride Moià».

El dilluns dia 21, a l'Escola Pia, vetllada teatral pels alumnes de sisè de primària.

El dimecres dia 23 es va celebrar la revetlla de Sant Joan. A dos quarts de

Els participants moianesos en el curs de *country*

nou del vespre, a la plaça de Catalunya, rebuda de la Flama del Canigó, amb l'actuació dels Gegants i Grallers de Moià, cercavila fins a la plaça Major, lectura del manifest i encesa de la foguera de Sant Joan. Tot seguit, ball amb el disc-jockey Martí. Tot això era organitzat per l'Ajuntament de Moià.

El divendres dia 25 a les onze de la nit, a l'Ateneu, projecció d'un concert de Portishead.

El dissabte dia 26 a les deu del vespre, a la plaça Major, ball popular.

El diumenge dia 27, al Club de Golf de Montbrú, Segon Trofeu Patrocinadors. A la tarda es va celebrar el 12è Aplec a Sant Pere de Ferrerons, amb repic de campanes, missa solemne (oficiada per Mn. Francesc Arumí, rector de Moià i de Ferrerons), rifes de diversos productes llaminers (llonganisses, coques i xampany) i audició de sardanes amb la cobla Lluïsos de Taradell.

El dissabte dia 3 de juliol, al Club de Golf de Montbrú, XI Trofeu Gastronòmic del Moianès, que continuà l'endemà. A les onze de la nit, a l'Ateneu, «Nit cèltica».

El diumenge dia 4 del mateix mes, a les set de la tarda, al parc, sardanes amb la cobla Lluïsos de Taradell.

ENTITATS

El Consorci del Moianès va organitzar, durant el mes de maig, diverses activitats formatives per als sectors del fòrum «El Moianès ve de gust». I el 14 de juny, a l'IES Moianès, va lliurar els premis del primer concurs «Idees joves: joves amb empenta del Moianès».

El Grup Excursionista Moianès Independent (GEMI) va programar per al diumenge dia 30 de maig una excursió als Empedrats (Bagà), coordinada per Jordi Fonts. També col·laborà en la Festa de l'Esport del 5 de juny.

L'Associació de Botiguers i Comerciants (ABIC) va sortejar (el dissabte 5 de juny a la tarda, a la plaça del Colom) entre els seus clients una estada d'un cap de setmana al Penedès per a dues

persones; l'afortunada va ser Laura Casas. El sorteig anà precedit de tallers d'animació infantil. A més, TABIC ha repartit unes làmines de dibuix als alumnes de les escoles de Moià perquè participin en el concurs per a triar la mascota de l'entitat. Finalment, el dissabte dia 3 de juliol va organitzar una nova edició de «Les botigues al carrer», combinada amb unes atraccions infantils al carrer de Santa Magdalena.

L'Associació Rusc i Avets va celebrar, el divendres dia 18 de juny a la tarda, la seva assemblea general, al local del taller L'Arc de Sant Martí (c/ Calders, 2).

La Cultura de la Dona va programar, per al dilluns dia 28 de juny, una excursió a Sitges. També, per al juliol, un curset intensiu de dansa contemporània i un altre de balls en línia i balls llatins, a Can Carner.

El Club Esportiu Moià ha organitzat, del 28 de juny al 29 de juliol, diversos cursets de natació a la piscina municipal i a la piscina del club. També, del 28 de juny al 29 d'agost, cursets de tennis, a més d'altres activitats relacionades amb l'esport tenístic i el frontó.

FI DE CARRERA

El jove moianès Bernat Vilajuana i Plans ha acabat la Carrera d'arquitectura tècnica. Desitgem èxit al nou professional.

NOUS ESTABLIMENTS O CURSOS

S'ha anunciat el funcionament d'un «Xiringuito» a les Coves del Toll, obert caps de setmana i festius i oferint esmorzars, dinars i berenars. Per a més informació: tels. 661 637 650 i 686 037 644.

El dia 3 de juliol es va inaugurar «Més que dolços», a la ctra. de Manresa, 35, oferint laminadures, fruits secs, begudes, gelats, detalls per a casaments i altres festes, etc. Tel. 615 09 28 63.

«Desperta Espurnes» oferia, del 28 de juny al 30 de juliol, un casal-taller d'estiu, ubicat a l'escola pública. Per la seva banda, Moià Sport també oferia, per al mateix període, un Casal d'Estiu, al gimnàs.

Els desitgem èxit.

MISCEL·LÀNIA

La Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter ha convocat el Certamen Literari Vila de Moià 2010 amb el tema «La defensa de la terra». Per a més informació, adreçar-se a l'ajuntament.

Amb data 27 de maig va difondre's un ban municipal convocant a una reunió informativa (el 2 de juny a les vuit del vespre, a l'auditori) sobre les millores urbanístiques al c/ de Sant Josep i pl. de F. Sagrera. Amb data 14 de juny va difondre's un altre ban avisant que durant els mesos d'estiu es tancaria l'accés rodat al c/ de St. Antoni i pl. Major el dissabte a la tarda i tot el diumenge.

L'ajuntament també va difondre unes circulars convocant a una reunió el 4 de juny per parlar sobre la prevenció d'incendis i informant de normes per als components de l'ADF

Recentment s'ha incorporat a la comunitat escolàpia de Moià el P. Mateu Trenchs, Sch. P.

Es pot consultar per internet un bonic blog dedicat al jardí botànic de Cal Riereta de Moià. Heus-ne ací l'adreça electrònica: <http://botanicdecalrieramoia.bolqspot.com/>.

El dilluns dia 5 de juliol Ràdio Moià va emetre per vint-i-cinquena vegada el programa «I què més?» (les notícies que no surten als diaris).

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Paula Redondo i Picahol, filla de Jordi i de Mireia, dia 3 d'abril.

Manuel Alexandra Olvera Castillo, fill de Calixto Nicolàs i de Ligia Ondina, dia 8 de maig.

Martí Romeu i Claramunt, fill de Jordi i de Mireia, dia 20 de maig.

Berta Fígols i Ors, filla d'Elies i de Maria Teresa, dia 7 de juny.

Efrén Seguer Rodríguez, fill de Daniel i de Lucía, dia 9 de juny.

Daniel Detelinou Tzvetanov, fill de Detelin i de Romyana, dia 15 de juny.

Estiven Gerard Espinoza Mora, fill de Luis Antonio i de Mariuxi Janine, dia 15 de juny.

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Yasvo Nakajima (natural del Japó i veí de Barcelona) amb Mariona Carrera i Oller (natural de Moià i veïna de Barcelona), dia 5 de juny.

Albert Font i Rifà (natural i veí de Moià) amb Mònica Gómez Cabana (natural i veïna de Castellterçol), dia 26 de juny.

Felicitem els nuvis.

Defuncions

Pedro José Canchales Coriano, de noranta-un anys, vidu de Franciscà Vazquez, dia 4 de juny.

Ricard Vila i Comasolivas, de setanta-dos anys, dia 19 de juny, a Barcelona.

Ramon Solé i Curt, de setanta-tres anys, dia 22 de juny.

Maria Carme Serrat i Sellarès, de noranta un anys, vídua de Carles Molist, dia 3 de juliol.

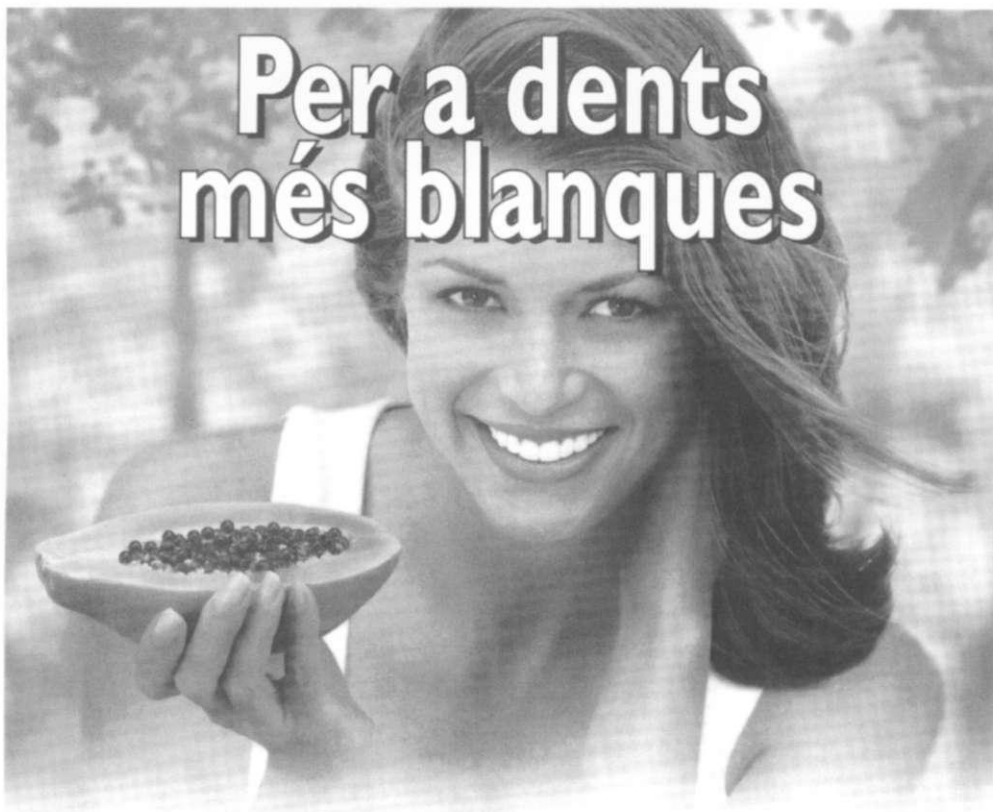
Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 30 d'agost, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. Agraïrem també que els encarregats de repartir programes per les botigues i cartelleres ens en deixin un exemplar a la nostra bústia de Can Carner (on també hom pot dipositar la correspondència adreçada a LA TOSCA). Gràcies.

ERRATA.- El peu de fotografia de la p. 12 del número anterior havia de dir: «La parada del comerç just».

Per a dents
més blanques

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.